Anul I. Nr 23 — Înscris la tribunal sub No. 80/1939. — Miercuri 16 August 1939

DACIA

2 Lei

Redacția și administrația: Timișoara I. Str. Lonovici No. 2

Telefon: Redacția și administrația 12-66 Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astrei Bănățene

Șefredactor: ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ: Dr. NICOLAE ILIEȘIU

ECHILIBRU

Războiul „nervilor" pe care l-au decretat unele puteri europene, cu scopul de a sdruncina pacea și liniștea omenirii, a avut mai puțină înrâurire asupra structurei psihice a omului, și mai multă influință asupra stărilor economice.

Statele industriale îndeosebi, trec prin momente foarte grele, și prăbușirea îi amenință deopotrivă pe „beligeranți".

Intensificarea potențialului industriei de război și uriașele investiții de capital ce se fac în material neproductiv, după un an de uzură a nervilor, începe să-și spună cuvântul la întocmirea balanțelor financiare, unde golul dintre venite și cheltueli devine tot mai amenințător.

Puține state au putut trece acest hop, fără să se resimtă de pe urma lui.

Țara Românească, cu un simț gospodăresc bine chibzuit, a fost pusă la adăpost de orice risc, pentru că, în aceste vremuri de grea încercare, a avut oameni, cari pe lângă naționalismul lor neșovăelnic, s'au dovedit a fi și pricepuți.

Cifrele pe cari le-a prezentat dl. Mitiță Constantinescu, ministrul de finanțe, în recentul consiliu de miniștri, sunt într'adevăr impresionante. Incasările bugetare pe luna Iulie, nu numai că au depășit pe cele din luna Iulie anul trecut, dar reprezintă cea mai ridicată cifră din ultimii cinci ani. Desvoltarea aceasta progresivă caracterizează întregul exercițiu financiar 1938—39, și comparându-l cu 1937—38 ne înfățișează un activ din care reese grija organelor administrațiilor financiare de a-și îndeplini îndatoririle fără șovăire.

Deasemenea, încasările pentru fondul apărării naționale au fost aproape dublate în luna Iulie a. c. față de luna echivalentă a anului trecut.

Oricât zel ar fi depus organele fiscului, rezultatele nu ar fi fost atât de concludente, dacă din partea contribuabililor nu s'ar fi manifestat înțelegerea necesară pentru nevoile statului.

Câtă vreme în alte țări capitalul s'a refugiat de pe piața financiară, iar cetățeanul ducând grija zilei de mâine, a pus la o parte tot disponibilul, refuzând să facă față chiar obligațiunilor, la noi se observă un neclintit respect pentru drepturile statului.

Nu-i o simplă întâmplare, că în România contribuabilul își manifestă încrederea în conducători.

Regimul politic trecut, nu a produs haos numai în finanțe și în economie, ci și în suflete. Invrăjbirea sufletelor era mai gravă chiar decât degringolada economică, pentru care se mai puteau găsi leacuri.

Opera săvârșită de guvern, prin împăciuirea spiritelor privită prin aceasta prismă, ne apare în adevărata ei măreție.

Țara redobândindu-și echilibrul necesar, grav avariat de păcatele politicianismului apus, și-a refăcut osatura economică.

Echilibrul sufletesc odată instaurat, normalizarea vieții economice s'a impus cu dela sine.

In acest adevăr rezidă respectul contribuabilului român pentru obligațiunile sale față de stat, iar semnificația cifrelor pe cari ni le-a prezentat ministrul finanțelor se ascunde tocmai în acest echilibru.

ROMULUS P ROȘU

Bilanțul zorilor tragice dela Pietroaia

In deraierea trenului personal București-Sibiu și-au pierdut viața 13 călători, iar 65 sunt răniți

Comisiunea de anchetă n'a putut stabili cauza accidentului

Lista victimelor identificate

Timișoara, 15. — In noaptea de Sâmbătă spre Duminică s'a întâmplat un grav accident de cale ferată care a făcut zeci de victime. La ora când scrim aceste rânduri sunt 13 morți și 65 de răniți. Anchetă instituită imediat n'a ajuns la nici un rezultat pozitiv pentru moment.

Iată cronica acestei triste întâmplări așa cum reese din telegramele agenției Rador.

CUM S'A INTÂMPLAT ACCIDENTUL

Trenul personal No. 2001 București—Sibiu, care a plecat din București Sâmbătă după miezul nopții, compus din 16 vagoane, a deraiat în stația Pietroaia în împrejurările următoare, după relatările șefului stației:

Intrarea trenului era făcută pe linia II-a normală. Locomotiva, după trecerea peste ac, a deraiat, mergând pe traverse o distanță de 50 m. după care s'a răsturnat tenderul, iar restul garniturii a pornit-o pe linia I-a.

Accidentul s'a întâmplat la ora 3 dimineața. Din cauza deraierii, mașina garniturii pentru Turnu-Măgurele s'a sfărâmat. S'au distrus complect vagonul de bagaje și un vagon cl. III-a pentru Turnu-Măgurele.

Sunt 13 morți și 35 răniți, dintre cari 8 cu răni mai grave. Răniții au fost pansați la fața locului și evacuți la ora 7.45.

DI. ING. MACOVEI, DIRECTORUL GENERAL CFR. LA FAȚA LOCULUI

La vestea accidentului s'au deplasat la fața locului directorii serviciilor de mișcare, întreținere, tracțiune și medical. Directorul general al CFR, dl. ing. Macovei s'a dus asemenea la fața locului asistând la anchetă pentru constatare.

RESTABILIREA CIRCULAȚIEI

Cauzelor deraierii.

Circulația fiind întreruptă, au transbordat trenurile: 2001, 2002, 206, 1006, 104, 1092 și 101. Circulația s'a redeschis Duminică la ora 11.30 cu trenul Simplon No. 11, care a trecut fără transbordare.

PARCHETUL AUTORIZEAZĂ INMORMÂNTAREA VICTIMELOR

Parchetul a autorizat înmormântarea celor 13 victime ale catastrofei.

Toți răniții au primit la timp ajutoare, iar în prezent se găsesc internați în Spitalul I. C. Brătianu și la Spitalul Militar din Pitești

ANCHETA COMISIUNEI DE DIRECTORI

Comisiunea de directori instituită de direcțiunea generală CFR. pentru stabilirea cauzelor cari au provocat accidentul dela Pietroaia, până astăzi la prânz nu și-a terminat lucrările. Sunt cauze de ordin tehnic cari n'au putut fi lămurite încă, ele implicând o serie de experiențe pe teren, pentru ca comisiunea să se poată rosti în complectă cunoștință de cauză.

LISTA VICTIMELOR

Parchetul Tribunalului Argeș a identificat, în unire cu organele anchetatoare ale Direcției Generale CFR, următoarele victime ale accidentului: Ghinea Ion, de 27 ani, din comuna Săcele, Anton N. Firea de 19 ani din Brănești Muscel, Barbu Dumitru de 25 ani din București Teleorman, Dinu Florea, de 30 ani, din Putinei Teleorman, Ionescu Dumitru, de 32 ani, din București, Drusca Radu, de 32 ani din București Teleorman.

Cadavre neidentificate: o femeie blondă în vârstă de 30 ani, o elevă străjerița în vârstă de 16 ani, un bărbat în vârstă de 32 ani, un bărbat asupra căruia s'a găsit un bilet că se numește Ile, fără vreo altă indicație, o femeie în vârstă de 65 ani, un băiat în vârstă de 14 ani în uniformă de străjer, un bărbat în vârstă de 30 ani

65 RĂNIȚI

Numărul răniților se ridică la 65. Intre ei sunt: Oton Gănescu, funcționar de vamă, Episcopia Bihorului, Bercovici Avram, comuna Moiseni, jud. Maramureș. Intre cei internați în Spitalul Militar din Pitești nu este niciun ardelean sau bucovinean, cei mai mulți sunt din Oltenia.

„Războiul sau pacea depind de un singur om: Cancelarul Hitler"

— declară lordul Baldwin în America

Newyork, 15 (Rador). — Baldwin a sosit aci pe bordul unui transatlantic britanic, spre a lua parte la lucrările congresului de educație democratică organizat de Universitatea Columbia.

Lordul Baldwin e declarat ziariștilor că războiul sau pacea depinde un singur om, anume Cancelarul Hitler.

Poporul britanic urăște războiul și-i trebuie mult timp pentru a-și da seama că alții nu împărtășesc acest sentiment. De când însă el a înțeles ce semnificație are politica totalitară, poporul britanic a hotărît că dacă este provocat, să primească sfidarea, — a declarat lordul Baldwin.

Omagiu adus M. S. Regelui Carol II. la Haga

D. prof. V. V. Pellea arată realizările legislative ale României la Academia de Drept Internațional

HAGA, 15 (Rador). — D. prof. V. V. Pella și-a deschis cursul la Academia de drept internațional din Haga. Această Academie își ține lucrările în palatul păcii și este cel mai înalt așezământ de specializare în dreptul internațional, creiat de guvernul olandez cu concursul Fundației Carnegie.

In introducerea cursului, consacrată codificării din România, prof. Pella a arătat marile realizări legislative făcute sub impulsiunea M. S. Regelui Carol, și a adus un vibrant omagiu Suveranul României.

Originalitatea concepțiunilor juridice ale dlui Pella au făcut o profundă impresie asupra juriștilor olandezi, a diplomaților și a numerosului auditorism.

Grav accident de circulație lângă Lodz

6 morți și 30 grav răniți

Varșovia, 15 (Rador). — Un grav accident de circulație s'a înregistrat ieri la Tomczow, în apropiere de Lodz. Un camion al companiei de gaz caretransporta un grup de lucrători, s'a răsturnat. Șase persoane au fost omorîte, iar alte 30 s'au ales cu răni grave. Șoferul a fost arestat.

MEMENTO TIMIŞOREAN

Calendar

MARŢI 15 AUGUST

Ortodox: (†) Adormirea Prea Curatei Fecioare Maria.

Catolic: (†) Adormirea Fecioarei Maria.

Farmacii de serviciu. Circ. I: Kun, Str. Alba Iulia 4. — Circ. II: R. Jahner, Str. Ştefan cel Mare 3. — Circ. III: Maria, Bul. Carol 4. — Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1. — Circ. V: Köváry-Chioreanu. — Fratelia: Panajoth. — Freidorf: Eremits.

Radio

MARŢI 15 AUGUST

Radio-România, Radio-Bucureşti, Radio-Experimental. O r a 7: Concert de dimineaţă (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineţii (discuri), Sfaturi pentru gospodine. O r a 12: Muzică variată (discuri). O r a 13: Ora, Sport, Cota Dunării şi a barei Sulina. O r a 13.05: Concert de prânz — Orchestra Costică Tandin. O r a 13.45: Spectacole. O r a 13.55: Continuarea concertului. O r a 14.10: Radio-jurnal. O r a 14.30: Continuarea concertul Orchestrei Costică Tandin. O r a 15.10: Actualităţi. O r a 19: Ora, Mersul vremii. O r a 19.02: Cronica ştiinţifică. O r a Cântece închinate Fecioarei Maria (discuri): Ave Maria de Vittoria; Ave Maria de Arcadelt (cor); Ave Maria de Schubert (vioară: Yehudi Menuhin); Ave Maria din „Otello" de Verdi (voce: Dusolina Giannini); Ave Maria de Tosti (voce: Celestino Sarobe). O r a 19.40: Dunărea şi Rinul (discuri): Valurile Dunării-vals de Ivanovici (orch. filarm. din Berlin); Rinul, frumosul fluviu de Liszt (voce: Heinrich Sclusnus); Potpuriu de cântece de pe Rin (voce: Karl Schmidt-Walter). O r a 20: Marea noastră de Em. Bucuţă. O r a 20.15: Eugen Popescu (voce): Stele de aur de Denza; Lumea-i a mea de mă iubeşti de E. R. Ball: Serenadă napolitană de Leoncavallo; A fost un vis de Luciliu Olteanu; Seara pe uliţă de Stoia; Măi bărbate fii cuminte de Stoia. O r a 20.35: D-na Smaranda Atanasoff (pian): Cutia cu muzicuţă de Sauer; Foxtrot de Wladigeroff; Picanterie de Hans Bund; Vals din „Coppélia" de Delibes, aranj. de Dohnany; Patru dansuri populare de Sabin Drăgoi: a) Hodogoara; b) Zdrâncănita; c) Bătuta; d) Brâu; Alunelul de M. Negrea. O r a 21: Autarkie intelectuală, de prof. N. Iorga. O r a 21.20: Cântece cu Maria şi alte melodii populare. Rodica Bujor şi Alex. Grozuţă (voce). I. — Rodica Bujor: a) Marioară de la munte; b) Mărie şi Mărioară. II. — Al. Grozuţă: a) După ochi ca murile, de Brediceanu; b) Vai inimă vai şi Mor Mărie mor de Closca. III. — Rodica Bujor: Mărie nenii Mărie. IV. — Al. Grozuţă: a) Eu mă duc mândro, azi mâine de Brediceanu; b) Foaie verde firul ierbii, de Brediceanu. V. — Rodica Bujor. a) La Bădiţă al meu la poartă; b) Mărioara de la Gorj. VI. — Al. Grozuţă: a) Sub fereastra mândrei mele, de Dima; b) Ştii tu mândră ce mi-ai spus, de Dima; c) Foaie verde sălcioară şi Hai mândră pitiş de Emil Monţia. O r a 22.30: Muzică românească (discuri): Poşovaica dela Făgăraş; Bate murgu din picior de Brăiloiu (voce: Arnoldo Georgewsky); Hora stacato; Ardeleana ca'n Banat; Bălănuş, Bălane; Cureanu-joc; Măi Fănică, măi; Invârtita dela Făgăraş. O r a 23: Radio-jurnal (II). O r a 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Vasile Julea — transmis dela restaurantul „Coşna". O r a 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză şi engleză.

Mare asortiment de prima calitate în
Rame şi Blondelle
cu preţuri reduse la firma
„A U R A"
Timişoara I, Str. Eminescu 5 (Casa Scherfer)

Trecutul slovei bănăţene

Fogaraşi şi Viski

Din viaţa predicatorului Fogaraşi, nu ne-au rămas amănunte. Bibliografiile şi istoria literaturei, îi înşirue numai activitatea de tălmăcitor. De altfel, aceiaşi sărăcie de date biografice, o întâlnim aproape în întreaga literatură a acestor vremi. Şi atunci, călăuziţi de împrejurările în cari a scris, de evenimentele contimporane lui, nu putem lăsa loc decât presupunerilor, de cele mai multe ori, eronate.

Despre Fogaraşi, se crede că şi-a desfăşurat activitatea numai în Lugoj, şi independent de ceilalţi. Fără a cunoaşte alte tipărituri anterioare ci doar îndrumat de cele folosite în bisericile celor două oraşe bănătene, a tradus după Alstedius: **Catechismus atsaja ej Atsaja summa szau Meduha a uluitej şi kredincieji Cristianskae kuprinsze szkurtae; şi cu adeveraturn den szkriptura szventae enterite,** publicându-l la Alba Iulia în 1618 în acelaşi an şi în aceiaşi tipariţă în care a apărut şi Noul Testament al mitropolitului Simeon Ştefan — dar cu text românesc şi maghiar şi cu litere latine.

Traducerea a rămas prea servilă textului alstedian iar limba, după cum deslueşte şi titlul, e împestriţată cu ungurisme. Cu mici deosebiri, aceiaşi influenţă se resimte şi în topică. Ortografia folosită de Fogaraşi e cea maghiară, cu ajutorul căreia, traducătorul încerca să redea particularităţile limbii române.

Catechismului, îi lipseşte frumuseţea arhaică pe care o găsim în Păliia dela Orăştie şi în celălalte traduceri de atunci. De altfel era destinat unui număr restrâns de cititori: „pentru şcolile de religia creştină din Lugoj şi Caransebeş şi pentru întărirea în credinţă a tinerilor cari învaţă în ele." Tiparul l-a plătit Acaţiu Bărcean (Barcsay), nobil român şi ban din Caransebeş, om cu „părintească purtare de grijă faţă de actualele şcoale de religie creştină"[1]) — calvină — iar mai târziu, ajuns principe al Ardelului, prin trădare şi supunere faţă de Turci. Cartea, servea direct un scop, sau poate mai multe.

Crezul, îl începe: „Cred entru Dumnedzeu en Tatel á tot Puternik roditoriul tseruluj şi a poementului . . .", poate cea mai frumoasă parte din întreaga traducere.

Pentru aceleaşi şcoale, Fogaraşi a mai tradus **Rugăciuni de dimineaţa şi de seară** şi **Psalmii,** în cari nu găsim nimic din **Psaltirea cu atveat,** tipărită între 1576—1577, de Turdaş.

Ultima, ne-a rămas în copia cu litere latine lăsată de Ion Viski un alt cărturar, al cărui loc de baştină oscilează între Banat şi vestul ardelean. Acesta face importante complectări — după traducerea lui Szenci Molnar — fie în Sântă Mărie Orlea, fie în Geoagiul de sus, unde-şi împlinea misiunea de duhovnic. Drept titlu, i-a dat. **A luj szvent David Kraj şi prorokul o szutye si csincs dzecs de soltari cari au szkrisz cu menile luj Viski János en Boldogfalva 1697**[3])

De aici înainte, srisul cu litere latine — prime încercări de a da cuvântului haină potrivită originei — „rămâne datină pentru Românii locuitori în acest unghiu de apus dela hotarul Ardealului"[4]).

Dibuirile ortografice se continuă, amestecând ortografia maghiară cu cea germană, până pe la sfârşitul veacului al XIX-lea, când se stabileşte definitiv ortografia, introducându-se oficial, scrisul cu litere latine.

*

Aceste încercări, mai mult sau mai puţin reuşite, plecate din scopuri didactice pentru a servi prozelitismul închinat ţelurilor politice, au contribuit cu numărul lor la îmbogăţirea literaturei religioase de bibliotecă, rămânând — ultimele — prea puţin sau deloc cunoscute mulţimei. De altfel, nici nu era acesta scopul, ci iniţierea în tainele noului credinţe a viitorilor predicatori sau conducători politici, de la cari se aşteaptă activitate pentru câştigarea ţărănimii. Toate au fost zadarnice, ca şi încercările înnaintaşe. Calvinismul era prea strein de popor şi nu era sincer. A apus brusc, odată cu presiunea, care-i dăduse o subredă şi trecătoare fiinţă. Apoi, Banatul era numai românesc, cu privilegii speciale, cu o autonomie specifică. Credincioşilor nu li se mai puteau promite favoruri, pentrucă le aveau atunci. Iar altfel, nici o acţiune prozelită, nu poate avea sorţi de isbândă.

*

Tradiţia ne lasă să înţelegem că în afară de părţile lugojene şi caransebeşene, imediat învecinate, acţiunea de calvinizare, prin forţă, s'a desfăşurat şi în nord-estul Banatului. Intr'un manuscris din veacul XVIII, c a l v i n, înseamnă „răufăcător, lotru, om fără inimă şi fără sâmţâre." Era şi natural să fie aşa, folosindu-se spada şi nu crucea . . .

Ion B. Mureşianu

[2]) Dacoromania, IV, Cluj 1927, p. 90.

[3]) B. P. Haşdeu Etymologicum Magnum Romaniae, Coloana 3114.

[4]) N. Iorga, op. citat, p. 230.

Cărţi şi reviste

Revista cercului juridic bănăţean

Cu o vechime de opt ani „Revista cercului juridic bănăţean" de sub preşedinţia Excelenţei Sale Dlui Rezident Regal Dr. Alexandru Marta având ca primredactor pe primpreşedintele Curţii de Apel Timişoara, dl Ilie V. Lungulescu, reprezintă cu multă vrednicie interesele juriştilor bănăţeni. In ultimul ei număr dublu din luna August, aflăm telegrama M. S. Regelui, prin care transmite Inaltele Sale mulţumiri pentru sentimentele de devotament şi bunele urări exprimate de preşedintele Cercului cu ocaziunea ultimei adunări generale. Urmează comunicarea dela Academia Română „Romanitatea dreptului nostru" dlui Andrei Rădulescu primpreşedinte al înaltei curţi de casaţie şi justiţie, profesor universitar şi membru al academiei române. In loc de cronică dl I. V. Lungulescu: „Mihail Eminescu, jurist şi sociolog", apoi recenzia dlui Nichifor Crainic despre esseul filosofic al dlui I. V. Lungulescu „Drept şi Dreptate". Mai semnează dl judecător Eugen Chiovschi: Impozitul proporţional la transmisiunile de bunuri imobiliare." Urmează informatorul legislativ al dlui avocat Dr. Ion Ţenchea şi informatorul bibliografic al dlui preşedinte de tribunal Eugen Feneşan, unul dintre redactorii permanenţi ai revistei. Partea doua comunică numeroase jurisprudenţe şi soluţiuni jurisprudenţiale de-ale tuturor instanţelor noastre judecătoreşti. Revista se încheie cu sumarul general al ultimului număr, doctrină, informaţiuni, recenzii, etc. Apare lunar sub conducerea unui comitet de redacţie compus din magistraţi şi avocaţi. Abonamentul anual pentru cei ce nu sunt membrii ai cercului juridic e de Lei 480, iar costul unui număr singuratic e de Lei 40.

Comitetul de redacţie al „Revistei cercului juridic bănăţean" învită şi pe această cale toate instanţele din circumscripţia Curţii de Apel Timişoara, precum şi pe membrii lor, să binevoiască a colabora la revista cercului, ale cărei coloane le stau deschise; aceasta invitaţiune se adresează, tot atât de stăruitor şi către celelalte instanţe din ţară. Facem un stăruitor apel şi către celelalte autorităţi, bănci, societăţi, etc. să aboneze „Revista cercului juridic bănăţean." Adresa: Timişoara I. Piaţa Unirei 11.

MEMENTO TIMIŞOREAN

Calendar

MIERCURI 16 AUGUST

Ortodox: Aducerea Sfintei Mahrame a Domnului şi Sfântul Martir Diomid.

Catolic: Sfântul Rochu († 1326).

Farmacii de serviciu. Circ. I: Blumberg, Str. 10 Mai 5. — Circ. II: Dr. Kovacs, Str. Dacilor 10. — Circ. III: Şarga, Str. C. Porumbescu 1. — Circ. IV: Braun, Str. Văcărescu 33. — Circ. V: Köváry-Chioreanu. — Fratelia: Panajoth. — Freidorf: Eremits.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Marţi 15 şi Miercuri 16 August:

Capitol: „Prinţul fatal (Serge Panine)" cu Francoise Rosay, Pierre Renoir şi Prinţul Troubetzkoy.

Scala: „Uraganul" cu Dorothy Lamour.

Corso (fost Rivoli): „Andi Hardy iubeşte", cu Mickey Rooney.

Apollo: „Omul cu masca" ambele serii.

Atlantic: „Pension de fete" şi „Chicago în flăcări".

Radio

MIERCURI 16 AUGUST

Radio-România, Radio-Bucureşti, Radio-Experimental. O r a 7: Deschiderea emisiunii. — Concert de dimineaţă (discuri); Gimnastică ritmică; Continuarea concertului dimineţii(discuri). O r a 13: Ora, Sport, Cota Dunării şi a barei Sulina. O r a 13.05: Concert de prânz — Orchestra Ionel Cristea; voce: Mia Boxan. O r a 13.45: Spectacole. O r a 13.53: Continuarea concertului (voce: Mia Boxan). O r a 14.10: Radio-jurnal. O r a 14.30: Continuarea concertului, Orchestrei Ionel Cristea. O r a 15.10: Actualităţi. O r a 19: Ora, Mersul vremii. O r a 19.02: Trei cântăreţi de altă dată (discuri). O r a 19.15: Billy Mayerl (pian) şi Muzică de Gershwin (discuri). O r a 20: Zarzavaturile şi sănătatea de Iacob Munteanu. O r a 20.15: Concertul Orchestrei Radio, dirij. de Ion Ghiga; voce: d-ra Constanţa Bădescu: Uvertură la „Undine" de Lortzing; Balet din opera „Demonul" de Rubinstein; D-ra Constanţa Bădescu: 1) Lied de Hugo Felix; 2. Voci de primăvară de Johann Strauss; 3. Vals din „Romeo şi Julieta" de Gounod. O r a 21: Cronica artistică. O r a 21.15: Continuarea concertului Orchestrei Radio: Potpuriu din „Zâna păpuşilor" de Bayer; Barcarolă de Ceaikowsky; Suită de Morena pe motive de Johann Strauss; Cântec de leagăn de Friml; Canto amoroso de Sammartini; Două foxtroturii de Kochmann, pe motive din „Vânzătorul de păsări" şi „Liliacul". O r a 22: Radio-jurnal (I); Sport. O r a 22.15: Muzică de dans (discuri). O r a 22.30: Sansonetiştii francezi (discuri): Vals de Doelle (voce: Henry Garat); Braţele tale de Goehr şi Şansonetă de Hayos (voce: Lys Gauty); Pentru un cântec de dragoste de Wayne (voce: Burnier); Spune-mi că sunt frumoasă, şansonetă (voce: Yvette Guilbert); Două şansonete de Dumas (voce: Georges Milton); Două valsuri de Lenoir (voce: Lucien Baroux). O r a 23: Radio-jurnal (II). O r a 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Petrică Moţoi, transmis de la restaurantul „Monte Carlo". O r a 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană şi italiană.

„DACIA"
e ziarul tuturora

ZIUA MARINEI

Apele au chemat totdeauna popoarele la sânul lor. Cele mai vechi şi rudimentare aşezări omeneşti s'au înfripat pe ţermul apelor.

De-alungul râurilor s'au întins drumuri pe unde vieaţa tuturor neamurilor a trecut dintr'o parte în alta a lumei.

Apele au însemnat hotare între aşezări statornice; dar apele au mai scos din adâncul lor mărul discordiei între vecini.

In cartea vremurilor apele sunt trasate cu sânge, acolo unde pe malul lor s'au vijelit steaguri în lupte; mai sunt trasate şi cu mirul păcii, acolo unde popoarele înţelegându-se, s'au îmbrăţişat.

Dela izvorul de munte, din care cerbul bea apă sub ninsoarea lunei ca să-şi astâmpăre setea, până la oceanele biciuite de furtună cu prăbuşiri de bastimente în trăsnetul tunurilor, se încadrează viaţa popoarelor atât de zbuciumată.

Neamurile s'au regăsit pe dânsele în văile apelor. Pe drumurile întinse dealungul lor şi pe căile efrate înşirate alergând mână în mână cu drumurile, se scurge viaţa omenirii fără odihnă.

Turmele de oi pe deschiderea apelor coboară din munte cu sunet de tălăngi şi cu tresăriri de doină. Fiecare apă îşi are legenda sa creind specificul regiunei. Fluviul şi marea au trasat istoria vieţii popoarelor care au înfiripat aşezările lor lângă murmurul apelor.

Stăpânirea mării aduce nesfârşita binefacere pentru naţiune.

Pe întinderile legănate ale valurilor plutesc, trimise în colţurile lumii, vasele de lemn. Aceste poartă bogăţii imense pentru a umplea pieţele desarte din diferite continente.

La noi Voievozii, urmaţi de popor, au coborît pe ape la şes pentru organizări de voevodate şi au urcat în susul apelor la vremuri de bejenie

Lăcaşul sfânt al mănăstirilor zidite în fund de codri are pe aproape cântec de ape.

Istoria noastră modernă îşi are începutul de pe curgerea Dunării, căci dela izvoarele acestui măreţ fluviu a venit în Ţara Românească primul Rege al României.

Pe această Dunăre „drum fără pulbere" călătoreşte rodul vredniciei neamului românesc.

Dincolo de ţermul pământului românesc, dela porturile noastre, din aceste cetăţi zidite jumătate pe pământ şi jumătate în apă, trece peste mări şi pământuri respiraţia românească.

Unităţile navale de comerţ îşi ridică ancorele ca să-şi legene catargele în largul mării. Urmate de albatroşi şi călăuzite de steaua norocului şi a cerului albastru, spintecă valurile ducând mândria tricolorului român.

Dar apele ca şi văzduhul trebue stăpânite. In acest sens tunul are dreptul să vorbească în limba lui.

Unităţile navale militare ale României astăzi sporesc necontenit. Cuptoare de foc se aşează în inima vaselor plutitoare. In războiul pentru întregirea neamului unităţile navale militare au protejat acţiunea armatei de uscat, dând jertfă patriei frumoşii marinari cari şi-au găsit odihna de veci în adâncul întunecos al curgerilor de ape.

In ziua de 15 August 1939, M. S. Regele Carol al II-lea inscrie pe M. S. Voevodul Mihai ca ofiter în cadrele marinei. Este cea mai strălucită dovadă regală dată Daciei-Traiane pentru a se cunoaşte dela cel din'âi copil din leagăn, până la cel din urmă bătrân cosaş de fân, că M. S. Regele stăpâneşte nu numai pământul României ci şi apele ei, aducătoare de prestigiu şi de bogăţie.

Ziua marinei este ziua M. S. Regelui Carol al II-lea, a M. S. Voevodului Mihai, a marinarilor, ofiţeri şi trupă, este a tuturor Românilor. Această zi trebue să ne amintească nouă jertfa pe care trebue să o facem pentru întărirea flotei militare şi comerciale, în scopul ca apele să nu rămână pustii întinse de valuri, ci ele să fie un mijloc plutitor de viaţă vie, cu bogăţii şi cu suflet, cu cântec românesc, pentru cinstea, întărirea şi cresteres României.

Volbură Poiană Năsturaş

Timişoara sub târnăcopul modernizării

Se construesc case, instituţii noui, străzi, bulevarde şi parcuri moderne. Impădurirea terenurilor virane. Desecarea bălţilor. Vastul program edilitar al Serviciului Tehnic Municipal

Timişoara, 15. — Datorită progresului uimitor al tehnicei din ultimul timp, aproape toate oraşele din ţara noastră, au trecut şi trec prin transformări radicale, atât în ceeace priveşte viaţa trăită de locuitori, cât şi de aspectul lor. In timp foarte scurt, pe locuri pustii s'au ridicat palate şi mari industrii, formându-se oraşe cu centre industriale, având uzine, fabrici şi intreprinderi comerciale. Marea industrie, circulaţia şi viata prea agitată, a determinat locuitorii să părăsească oraşul, retrăgându-se în liniştea satelor pentruca să se recreeze, în timpul liber. Căutând să se vie în ajutorul mulţimei care are nevoie de aer şi linişte, sau co'nstruit în oraşe parcuri şi grădini publice şi alte mijloace. ca lumea să se simtă bine şi să nu mai fie nevoită să părăsească oraşul, plecând în sate şi locuri împădurite, mai ales acei ce nu prea au mijloace materiale.

In Timisoara, orasul care renaşte din zi în zi, s'a făcut atât de mult, cât nu s'a făcut nici într'un oraş din ţară. Fru-

Dr. EMIL ŢIERANU
primarul municipiului Timişoara

mos aşezat, la răscrucea drumurilor ce leagă toate centrele mai de seamă din Europa, întretăiat de apa lină a canalului Bega, Timişoara este astăzi un oraş modern cu străzi bine îngrijite, bulevarde frumoase, cu grădini şi parcuri de o rară frumuseţe, cu clădiri şi instituţii măreţe.

Pentru a arăta ce s'a construit, ce se face de prezent şi ce se va mai realiza pe viitor, din punct de vedere edilitar, ne-am adresat **d-lui inginer V. Ciurceu**, şeful Serviciului Tehnic al Municipiului Timişoara.

Binevoitor şi modest ca întotdeauna, şeful Serviciului Tehnic, mi-a desfăşurat în faţa ochilor zeci de planuri, după care lucrează, unele terminate, iar altele în curs de terminare. Dela început, Domniasa mia spus că toate lucrările se fac pe bază de planuri şi de program.

In primăvara anului 1938, a fost numit de către conducerea Primăriei, şef inginer al Serviciului Tehnic, dl. ing. V. Ciurceu, împreună cu primarul de pe vremea aceia, a întocmit un plan edilitar de 5 ani, care a şi fost început imediat, având un buget de 15,281.807 lei.

Nemai executându-se lucrări edilitare aproape de 20 de ani, Timişoara fii lipsită de străzi, bulevarde, parcuri şi de multele reparaţii de pavaje şi drumuri, începerea lucrărilor era foarte urgentă.

Iată dar ce sa realizat din vastul program edilitar: S'a pavat cu macadam o suprafaţă de 18.535 m. p., 31.2 km. S'a construit cu macadam o suprafată de 14.258 m. p., 2—4 km. S'a făcut întreţinerea cu pavaj pe o suprafaţă de40.314 m. p., 6—7 km. S'a făcut întreţinerea drumurilor pe o suprafaţă de 7230 m p. S'a făcut pavaj nou cu piatră brută pe o suprafaţă de 65.021 m. p. Intreţinerea aleelor şi trecătoarelor pe o suprafaţă de 40.915 m. p., 6—8 km. Intreţinerea şanţurilor şi cursurilor de apă pe o suprafaţă de 9644 m. liniari şi 9 km.

In programul de lucru pe anul 1938—1939 s'au mai făcut din piatră următoarel străzi noui: Str. S. Bărnutiu. Putna, M. Dobosan, P-ta gara Fabric. Str. Banatul. Pindului. Filipescu II. Eneas. bulv. Eroilor dela Tisa (numai o parte). Str. Balta Verde. Barak. Sibiu. bulv. Marghiloman. Str. Grozăvescu. Vlădica Bădescu. Zurobara si s'a făcut platformă nouă la Depozitul de piatră si Cariera de nisip.

Reparatii: Str. Gării. P-ta Dragalina, Bulv. Ferdinand. Str. Ştefan cel Mare, Calea Aradului. Str. Lenau. P-ţa Unirii, Str. Cornari, Bulv. C. D. Loga, Calea Lipovei. Aleea Dr. Sofia Imbroane, Str. Aida. Bulv. C. Brătianu. Calea Şagului, Str. Romulus. Triumfului, P-ţa Crucii, Str. Martirul Popescu. Circumvalatiunii, Gh. Lăzar. Negruzi. Bulv. Carol, Calea Săcălazului. Buziaşului şi o parte din Bulv. Cetăţii.

Toate aceste lucrări destul de mari şi importante au costat suma de 15,281.807 lei, faţă de anul 1935. când s'a întrebuinţat 10,900.000 lei. în anul 1936, s'a întrebuinţat 13.935.000 lei şi în anul 1937, s'a întrebuinţat 13,931.197 lei, neexecutându-se decât lucrări foarte mici şi nu prea necesare cetăţenilor.

Din programul anului bugetar 1939—1940 s'au executat Bulv. Eroilor dela Tisa, Berthelot şi Str. Severin. In curs de executare sunt Str. Samuil Micu. Mistral. Zürich, Rozalia. Bulv. Baba Dochia, V. Babeş, iar pe Str. Filipescu se duce pământ pentru umplătură.

De prezent se lucrează cu macadam la Str. Haşdeu, Calea Torontalului, Calea Circumvalaţiunii şi drumul Überlandului. Apoi, s'au reparat cu piatră Str. Pop de Băseşti, Bolintineanu, Văcărescu, Budai-Deleanu, Calea Şagului, Aleea Filipescu, Str. Magdi, C. Munteanu şi Str. Menelaus. Cu pavaj s'au făcut Str. Vladimirescu şi Müller Guttenbrunn. S'a terminat apoi Bulv. Berthelot, Str. Napoleon şi s'a făcut legătură prin carosabilul din fata Catedralei ort. române din Cetate, cu Buv. D. Loga.

După aceasta se va lucra la Str. Cluj, 1. Decemvrie, Constantin, Mihail Roşu, Ardelean, Petrovaselo, A. Popovici. Din parcul de pe Bulv. Regina Maria se va tăia capătul, unde este ceasul, făcându-se legătura cu Bulv. Ferdinand şi Carmen Sylva. Vehiculele care vin pe Bulv. Regele Ferdinand, urmând să-şi continue drumul pe Bulv. Carmen Sylva. Iar în mijlocul parcului din Bulv. Regina Maria se va construi o fântână cu apă săritoare.

Orasul Timisoara întinzându-se din zi în zi, dela Est la Vest, urmărind cursul Begheiului. schimbându-si pozitia, grosul circulatiei se făcea şi se mai face încă pe un singur drum si anume: Str. Titu Maiorescu. 3 August, Regina Maria, trecând prin Cetate, ajungând pe Bulv. Carol si Berthelot si înapoi pe aceeas cale. Pe această cale circulă azi cărute cu cai, automobile si tramvaie. Intâlnirea pe o singură cale a acestor vehicule, fiecare cu viteza sa. prin densitate enormă sporită si încă în crestere, a ridicat problema descărcării ei.

Prin această descărcare se va ajunge la separarea lor. In timp ce circulatia nu era asa densă. mai ales când erau automobile mai putine. aceste vehicule puteau circula pe o singură cale. Azi, dar mai ales pe viitor. când în urma drumurilor nationale si judetene. azi în plină asfaltare, sporul circulaţiei de maşini va fi aşa de mare, încât Timişoara va trebui să aibă căi de comunicaţie numai pentru circulaţie de maşini, de căruţe, o combinaţie a lor cel mult cu tramvaiul şi chiar străzi numai cu circulaţie de tramvai. cum este de exemplu Str. Alba Julia şi Joffre. In cazul combinării inevitabile, linia de tramvai va trebui să meargă pe stânga carosabilului, iar automobilele pe dreapta, asa cum este pe Bulv. Ferdinand şi Bulv. Berthelot.

Oraşul Timişoara, prin poziţia lui de centru agricol, comercial şi industrial, nu va putea scăpa nici de una dintre aceste vehicule Deci a trebuit să se facă descărcarea căii de comunicaţie şi separarea vehiculelor.

In urma acestor constatări a fost nevoie ca pentru circulaţia automobilelor, carosabilele să se facă cu asfalt, pentru căruţe cu cai, având greutate mare, carosabilele să se facă cu piatră. Pe căile unde separarea lor nu se poate obţine, se fac carosabile cu calupuri chituite în rosturi cu materie bituminoasă. Oraşele cu circulaţie de viteză mare, din cauza prafului, necondiţionat vor trebui să aibe mai de vreme sau mai târziu carosabile fie din asfalt. fie din calupuri cu rosturi chituite.

Acuma sunt deschsie 8 şantiere, la care lucrează echipe sub comanda **d-lui ing. Bot.** Acestea sunt: Drumul Torontalului, Calea Circumvalaţiunii, Calea Bogdăneştilor, unde se duce pământ pentru astuparea gropilor, splaiul Haşdeu, P-ţa Sfântul Nicolae, unde iar se umplu gropile, Splaiul Müller Guttenbrunn. Str. Rozalia, Victor Babeş, Samuil Micu şi Zürich.

Pe lângă toate aceste lucrări foarte vaste, realizate şi în curs de realizare, **dl. ing Vasile Ciurceu**, şeful Serviciului Tehnic municipal, are un frumos plan de împădurirea Timişoarei.

Acest oraş industrial, aşezat într'o regiune subtropicală, cu veri lungi şi secetoase, simţindu-se nevoia de primenirea aerului, Domniasa caută ca acest plan de împădurire să fie cât mai repede realizat.

Totodată, în programul de lucru al Serviciului Tehnic, este şi de secarea tuturor bălţilor de pe teritoriul municipiului nostru. De fapt lucrările au şi început. Multe bălţi şi gropi dela periferiile oraşului sunt astupate.

In planul de lucrări edilitare se prevede clădirea de noui instituţii, mai ales şcoli primare şi grădiniţe pentru copii mici, moderne, cu parcuri şi terasă, dând astfel posibilitate copiilor să aibă aer curat şi loc de recreaţie.

La timpul său vom arăta pe larg planul de lucru în ceeace priveşte împădurirea oraşului şi construcţiilor ce urmează să se facă.

In ceeace priveşte contractul încheiat de către Primăria Timişorii cu Soc. „Via", din Bucureşti, pentru pavarea unor străzi din Timişoara, dl. inginer şef Ciurceu, ne-a declarat, că s'a încheiat un contract pentru lucrări în valoare de lei 40.000.000.—. Din această sumă s'a mai redus ceva. Lucrările Soc. „Via" sunt pe terminate. După aceasta, urmează ca Serviciul Tehnic municipal să execute orice lucrare de pavare, ne mai fiind nevoie de Soc. „Via". Dealtfel, Serviciul Tehnic a început să-şi procure maşinile şi celelalte unelte necesare. Prin aceasta se va face o enormă economie în favorul Primăriei Municipiului Timişoara.

Nu putem încheia acest reportaj, fără a aminti de grija ce o poartă acestui municipiu dl. primar dr. Emil Ţieranu, care lucrează de zor la înfăptuirea planurilor de modernizare a orasului, imprimând erei d-sale de conducere pecetea de muncă neobosită a regimului de renaştere naţională.

Longin I Oprişa.

Rolul „Astrei"

în aplicarea şi organizarea Serviciului Social

Potrivit art. 15 din Legea Serviciului Social şi în baza deciziunilor No. 11.565 şi 12.200 din 1938, Astra a fost încredinţată cu aplicarea şi organizarea Serviciului Social în Ţinutul Mureş, Someş şi Timiş.

In temeiul acestei demne şi bine meritate încredinţări, venerabila noastră „Astra", cu măreaţa şi neegalata ei existenţă de 78 ani, cu pilduitoarea şi neîntrerupta ei activitate culturală şi naţională de peste trei sferturi de veac, s'a angajat pentru marea operă de regenerare a vieţii noastre româneşti dela ţară, pentru transformarea, însănătoşirea şi ridicarea satelor.

Frumos şi important angajament! Un rol de-o covârşitoare însemnătate şi de mare răspundere în vremurile noastre de radicale prefaceri!

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, apreciind, după merit, înfăptuirile-i grandioase de până acum, a invitat-o să ocupe, în concertul cel nou al vieţii noastre de Stat, locul de cinste ce i se cuvine în temeiul trecutului său glorios.

Primind cu satisfacţie invitaţia regală, „Astra" noastră Centrală de sub conducerea înţeleaptă a d-lui Prof. univ. **Dr. Juliu Moldovan,** iar cea bănăţeană de sub conducerea d-lui **Inspector General Sabin Evuţianu,** se va năzui să-şi îndeplinească şi această nouă însărcinare, cu toată demnitatea.

Convinsă de marea poruncă a vremurilor de azi de-a chema, fără amânare, la o nouă viaţă pe cei mulţi, pe cei înfrăţiţi cu glia, Astra se va strădui să devină, în Ţinuturile Mureş, Someş şi Timiş, printr'o acţiune metodică, pricepută, energică şi cinstită, regulatorul vieţii poporului nostru de pe aceste istorice meleaguri, în toată complexitatea ei. Ea va imprima sufletului românesc de aici — conform dorinţ-ei **Augustului nostru Suveran** şi a marelui său sfetnic, dl. **Prof. univ. Dimitrie Gusti,** Preşedintele Serviciului Social — o nouă şi sănătoasă orientare, îi va înviora şi perfecţiona acea conştiinţă, care trebue să formeze, necondiţionat, cel mai puternic scut de apărare împotriva vrăjmaşilor noştri externi şi interni.

Pentru a-şi putea face această importantă datorie naţională, acţiunea ei amplă trebue să fie îmbrăţişată, cu toată dragostea, din partea tuturor Românilor de bine, cari simţesc vibrând în ei grija pentru ziua de mâine a celor mulţi, de a căror prosperare şi bunăstare atârnă fericirea Ţării noastre.

Desăvârşirea frumosului program al Astrei, Serviciului Social de-a conduce viaţa satului prin conlucrarea locuitorilor în interes obştesc şi de-a îndruma şi unifica activitatea desfăşurată în sat de organele de Stat şi sociale în vederea desvoltării armonice: 1. a culturii şi întăririi sănătăţii, 2. a culturii şi punerii în valoare a muncii naţionale şi 3. a culturii minţii, sufletului şi conştiinţei naţionale" — se va putea realiza, incontestabil, numai printr'o colaborare cinstită şi devotată a tuturor celor chemaţi.

Este un imperativ naţional, ca toată suflarea românească să fie pătrunsă azi de rostul mare al acestor arzătoare probleme de însănătoşire morală şi fizică a ţărănimii noastre, de dorinţa de-a crea un puternic front de luptă şi de-a revărsa, prin **Biserică şi Şcoală,** lumină întremătoare şi mântuitoare asupra poporului nostru de pretutindeni.

Se cuvine, deci, să depunem, în deplină armonie, întreg prisosul nostru de energie pentru intensificarea culturii noastre naţionale la ţară, după normele date de conducătorii Serviciului Social.

Inrolaţi sub drapelul unic, indivizibil şi pururea românesc al Astrei, Serviciului Social, să ridicăm, ca din pământ, zeci şi zeci de Cămine Culturale: tot atâtea fortăreţe de lumină, în care să creiăm şi să sporim comorile noastre naţionale. să plămădim, oţelim şi purificăm sufletele prin flacăra unei culturi sănătoase, unei discipline de fier şi unei credinţe în Dumnezeu şi în cultul muncii cinstite pentru obşte, patrie şi neam.

Dr. A. E. Peteanu.

Neoiobăgia în Ungaria

O revizuire, care se impune

In timpul din urmă campania revizionistă maghiară se manifestă tot mai brutal, tot mai lipsită de decentă, folosindu-se şi de **„declaraţiile"** unor pretinşi dezertori pentru a descrie **„Stările insuportabile"** din Ardeal.

Evident, realitatea cunoscută de o lume întreagă, — căci cine doreşte să cunoască stările dela noi o poate face fără concursul postului de Radio dela Budapesta, — s'a însărcinat singur să desmintă şi să pună la punct aceste mistificări, cari sfidează bunul simţ, în special campania de o intensitate impresionantă, pornită şi susţinută prin adunări şi prin presă de către comunitatea maghiară dela noi înscrisă în Frontul Renaşterii Naţionale, pentru ca maghiarii dela noi neînscrişi în lista cetăţenilor români să se grăbească să-şi facă formele pentru a deveni cetăţeni de plin drept ai României întregite.

In realitate cel puţin 80 la sută din cetăţeni români de limba maghiară locuiesc în Ardealul şi Banatul cu **„stările insuportabile"** şi totuşi conducătorii minorităţii maghiare voiesc să facă părtaşi de drept de soartea celor ce trăiesc sub regimul acestor stări şi pe acei maghiari, cari chiar prin faptul, că nu sunt încă cetăţeni români, ar avea, trecând în Ungaria, prilejul cel mai nimerit să obţină acolo cetăţenia. Dacă cumva nu o au. Noua lege privitoare la dobândirea cetăţeniei maghiare sau pierderea ei, publicată mai zilele trecute de către presa din Budapesta face înlesniri deosebite pentru obţinerea cetăţeniei maghiare maghiarilor, cari nu o au. După cum aceiaşi lege retrage aceasta cetăţenie celor ce stau absenţi din ţară mai mult de un an.

Iată deci cel mai bun prilej de a opta fie pentru **„stările insuportabile"** dela noi, fie pentru **„raiul"** din Ungaria.

Guvernul român în grija lui pentru cetăţenii ţării, unii rămaşi afară din listele de cetăţenie fără vina lor, le înlesneşte acestora înscrierea ulterioară în aceste liste.

La rândul său guvernul maghiar grijuliui pentru situaţia de drept a elementului maghiar, îi înlesneşte de asemenea acestuia obţinerea cetăţenie maghiare, după cum o retrage acelora, cari numai cu numele sunt cetăţeni maghiari, dar cu interesele, sentimentale şi locuinţa se află aiurea.

Prin larga publicitate dată de către conducătorii minorităţii maghiare condiţiunilor privitoare la însrierea ulterioară în listele de cetăţeni, aceştia îndeamnă singuri pe cei vizaţi să opteze pentru „stările insuportabile" dela noi. De sigur, că fac acest lucru şi pentrucă sunt la curent cu grozăviile **„raiului"** de dincolo. Dar o fac, credem, — şi pentru faptul, că cei 20 de ani de regim românesc le-a modificat mentalitatea, făcându-i să ştie să facă distincţie între interesele elementului maghiar, luat ca popor în totalitatea sa, şi între interesele unei restrânse coterii, care deţine în mâinele sale nu numai soartea Ungariei şi a poporului maghiar de dincolo, îndrumarea politică şi spirituală a acestuia, dar prin organizaţii susţinute făţiş are pretenţia absurdă, că reprezintă interesele, ba şi spiritualitatea şi năzuinţele elementului maghiar, risipit prin ţările învecinate, element, care se află într situaţie culturală, morală şi material mult superioară elementului maghiar din Ungaria.

Care-i situaţia maghiarului la el acasă? In **„raiul"** din Ungaria.

O vom arăta cu o serie de date culese cu constiozitatea omului, care-şi dă seama de responsabilitatea ce-i incumbă descriind stări sociale.

Prilej pentru culegerea acestor date ne-au oferit-o tot duşmanii noştri ireductibili când, acum vre-o 4 ani, printr-un organ de publicitate dela noi, dar inspirat de Budapesta, au voit să stabilească o analogie între cauzele unei crime dela noi şi între acelea, cari au provocat o serie de crime în câteva comune învecinate din Ungaria.

Anume această unealtă dela noi a uneltitorilor de peste hotare folosindu-se de trista senzaţie din anul 1935 a descoperirei celor două otrăvitoare din Mehala Cat. Kovács şi Maria Neukom, scria că motivele cari au determinat crimele acestora par să fie identice cu acelea, cari au fost descoperite cu prilejul faimosului proces, cunoscut sub numirea colectivă **„Otrăvitorile dela Tiszazug"** proces ce s'a terminat cu condamnarea la moarte şi executarea celor două criminale principale şi condamnarea şi a altor 36 complici la temniţă grea între 5—20 de ani, iar trei inşi temniţă grea pe viaţă.

Ce analogie poate să fie între crimele celor două otrăvitoare, cari otrăveau şi omorau, ca să poată beneficia de prime de asigurare de 10—30 mii lei şi între procesul, ce a durat 2 luni, la care au asistat şi ziarişti dela Tiszazug. E adevărat, că aceşti ziarişti, **pentru motive lesne de înţeles,** au fost captaţi de **„proverbiala ospitalitate maghiară"** sustraşi îndatoririlor, duşi în excursii, la vânătoare, etc. de altfel desbaterile, duse în limba maghiară şi de altfel li-ar fi făcut imposibil pătrunderea miezului problemei desbătute. Fiindcă la Tiszazug s'a desbătut de fapt, concomitent cu procesul a peste 100 acuzaţi şi criminali de drept comun şi procesul celor câteva mii de criminali de ordin social, cari menţin în Ungaria **„raiul"** ce a fost recent octroat şi în Rusia Subcarpatică şi părţile slovăceşti „reanexate."

Dacă presa maghiară nu a putut publica decât fragmente din acest proces, iar cea străină numai notiţe, în care senzaţionalul îl forma nu cauza adevărată a crimelor, ci numărul acestora şi a acuzaţilor, apoi ne însărcinăm noi să complectăm dosarul acestui proces, publicat fragmentar, atât cât a îngăduit stăpânirea, de către un sociolog maghiar.

Datele acestui dosar demască o lume de grozăvii, demască stări sociale, materiale şi morale, demne de ervul mediu.

Dar mai presus de toate demonstrează, că interesul umanităţii şi a civilizaţiei, dar şi a liniştei sociale, dacă e nevoie undeva de vre-o revizuire a unor stări sociale şi materiale, atunci această revizuire trebue făcută neapărat şi fără întârziere, în Ungaria.

Aceasta fiindcă inspiratorii revizionismului, ce voieşte să ne plictisească, dansează pe un vulcan, ceiace vom demonstra.

Traian Birăescu

Tăinuitoarele şi complicii

spărgătorului Gheorghe Bereneanţu au fost predaţi parchetului

Timişoara, 15. Am relatat la timp, împrejurările în cari a fost arestat Gheorghe Bereneanţu, care împreună cu fratele său Ioan, — împuşcat în momentul arestării sale —, au dat în cursul ultimelor săptămâni numeroase lovituri, mai ales la periferia oraşului.

Terminându-şi cercetările, şeful biroului judiciar al poliţiei, energicul şi activul comisar d. Dimitre Santău, a găsit în sarcina lui GheorgheBereneanţu 8 sargeri, el fiind autorul tuturor furturilor săvârşite prin spargere în ultima vreme.Temutul spărgător a operat aproape întotdeauna, cu fratele său.

Dar pentru a putea ascunde lucrurile furate, el avea nevoie de tăinuitori, cari deasemeni au fost identificaţi şi prinşi, în persoana următorilor: Sturza Liposafta, Barbu Maria, Preda Liviu, Toth Elisabeta şi Takacs Maria. Femeile acestea erau cele care-i dădeau adăpost, la caz de nevoie şi-i vindeau lucrurile furate.

Spărgătorul Gheorghe Bereneanţu, pe care l-am văzut cu cătuşele la mâini, la poliţie, e tipul recidivistului înrăit, care nu mai poate fi adus pe calea cea bună. Cei 7 ani de temniţă pe care i-a ispăşit până acum, fiind condamnat în numeroase rânduri pentru spargeri şi furturi, nu l-au înspăimântat deloc.

La tăinuitorii lui au fost găsite cele mai multe din lucrurile furate, iar de pe urma ultimei lovituri, pe care a dat-o la Major Maria, în Viile Fabrică, s'au descoperit albituri, haine şi 501 lei, ascunse într'o porumbişte din apropiere.

Fiind urmărit cu mandat de arestare, de Cabinetul I Instrucţie, Gheorghe Bereneanţu a fost predat parchetului, împreună cu tăinuitoarea şi complicea lui Liposafta Sturza.

Insfârşit, Timişoara va răsufla uşurată, scăpând de aceşti răufăcători, cari erau o adevărată teroare, pentru populaţia dela periferie, unde paza poliţienească nu poate fi făcută cu atâta rigurozitate.

Mica publicitate

Uşi şi ferestre de ocazie se pot cumpăra Str. Pestalozzi 4.

PROFESOARA DIPLOMATA prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă şi română, deasemenea şi stenografia română şi germană. Circ. III, Bulev. Carol I. No. 7, etaj II, uşa 9.

Andrei Wohlberger şi-a pierdut Buletinul de înscriere; găsitorul este rugat a-l preda Poliţiei.

Intr'o vilă modernă este de închiriat locuinţă cu 4 camere, frumos mobilată, dependinţă şi telefon în casă. III., Str. 1 Decemvrie. La subsol este de închiriat o locuinţă cu o cameră frumos mobilată, cu bucătărie şi cameră de alimente. Tot aci este de închiriat o locuinţă cu o singură cameră **elegantă şi sănătoasă.**

Sănătos, îngrijit

Dl Paul **Christian,** Iecia Mică 256:

„In primavară am devenit reumatic. Fără a sta mult pe gânduri, m'am decis-am plecat la „Băile Neptun" Timişoara. M'am însănătoşit.

Se asigură constiinciozitatea medicală şi specialitatea medicală **diagnoza exactă!**

Diagnoza exactă . . . . . **cura de băi potrivită!**

Cura de băi potrivită . . . . . **însănătoşirea!**

Astfel rezultă succesele reale de vindecare la

Băile Neptun, Timişoara

(Pentru text: DITTRICH)

Intrarea României în războiul mondial

Ziua de Sfântă Măria Mare e cea mai însemnată zi din istoria neamului nostru, căci în această zi, la 14|27 August — în spre zori de zi, România a întrat în luptă, declarând război Austro-Ungariei.

La începutul războiului mondial, izbucnit în Iulie 1914, se hotărî-se numai neutralitatea României, dar după moartea marelui Rege Carol I. marii bărbați de stat: Delavrancea, Filipescu, Goga, popa Lucaciu și Take Ionescu, cei mai războinici politicieni de pe acele vremuri, într'un glas și o simțire au cerut lupta pentru cucerirea Ardealului. Atunci s'a întâmplat că Itala a rupt tripla alianță ce o avea cu Germania și cu Austro-Ungaria, fapt care ne-a îndemnat și pe noi să trecem peste alianța ce o aveam cu aceste impărății, căci această alianță era numai de natură defensivă.

Printr'o ofensivă fulgerătoare împreunată cu jertfe mari de sânge, frații noștrii din vechiul regat au sburat ca vulturii peste Carpați, ca să ne scape din ghiarele vulturului cu două capete. In câteva ore ei au ocupat orașele ardelene, cucerind în două săptămâni aproape a treia parte din Ardeal, iar tunurile dela Cerna se auzi-au până la Sasca. Dar oricât de eroic s'a luptat armata română, ea nu a fost în stare a opri puhoiul germano-bulgar, care se intindea ca un potop pe un front de aproape 1200 km., de aceia ne-am retras în munții noștri ocrotitori luptându-ne cu îndârjire contra germanilor pe Jiu, la Cerna, pe valea Oltului, a Prahovei și a Buzăului la Tabia Buții și la Oituz, făcând mare pierzare în șirurile vrăjmașilor. Atunci au murit moarte de erou, generalul Praporgescu și bănățeanul Dragalina și eroina dela Jiu, tânăra Ecaterina Teodoroiu și mii și mii de necunoscuți, cari și-au jertfit tinera lor viață pentru libertatea noastră.

Știm ce a urmat, dar după un an de crâncene lupte, la Mărăști și Mărășești, germanii și-au rupt dinții și încărcați de rușine și plouați s'au dus în țara lor.

Cuvine-se ca în amintirea acelor zile mari să proslăvim eroii cari ne-au dat unirea tuturor Românilor, a regelui Ferdinand I și a reginei Maria, făuritorii acestei uniri mult dorite și să facem zid în jurul regelui Carol II, ca astfel să ne facem vrednici, de moștenirea unui singur stat național: România Mare.

Indurând cu vrednicie greutățile momentului.

Viitor de aur, țara noastră are,
Eu prevăd prin veacuri a ei înălțare!"

(gr.)

Italienii dau dovadă de seninătate

plecând în masse în vilegiatură

Roma, 15 (Rador). — Agenția Ștefani semnalează faptul că sezonul tradițional de vilegiatură, a și început în toată Italia. Sute de mii de locuitori ai marilor orașe iau cu asalt pensiunile și hotelurile dela munte sau dela mare.

Această mișcare a poporului italian, de care se bucură chiar și categoriile cele mai umile de lucrători, constitue un clar indiciu al seninătății de spirit de care dă dovadă națiunea italiană intreagă, deoarece ea are încredere deplină în conducerea clar văzătoare a Ducelui,

De vorbă cu d. col. Virgil Popovici prefectul judeţului Timiş-Torontal

Despre efectele nouilor legiuiri şi despre lucrări publice

Timișoara, 15. — Cu prilejul împlinirii unui an dela aplicarea nouii legi administrative, am crezut interesant să ne adresăm și d-lui col. Virgil Popovici, prefectul județului Timiș-Torontal, rugându-l să ne spună ceva despre efectele nouilor legiuri și despre lucrările publice executate până în prezent și ce se vor mai face în cursul anului acesta.

— Cu ce putem servi ziarul „D a c i a"? — ne-a întrebat d-sa.

Am mărturisit scopul vizitei noastre in câteva cuvinte, scuzându-ne că-l turburăm dela lucru. Pe birou avea un maldăr de hârtii cari așteptau să fie rezolvate.

Efectul decentralizării administratiei publice

D. Col. Virgil Popovici, răspunzând la întrebările spuse a început prin a ne vorbi despre efectul descentralizări. administrației publice ce s'a săvârșit în urma aplicării nouei legi administrative, descentralizare care a început cu ministerele, a continuat cu ținuturile și a sfârșit cu toate serviciile publice. Efectul este: o descongestionare generală de pe urma căreia toată țara răsuflă ușurată.

— „De când sunt în fruntea județului — continuă d-sa, — am putut să-mi dau seama nu numai de efectul nouii legi administrative, ci de al tuturor nouilor legiuri. Acum avem independență administrativă și libertate de acțiune. Mai ales în ce-l privește pe prefect. El are toată posibilitatea de control, fără a mai fi supus influenței intereselor de club, care îi impunea tot felul de obligații, adesea contrare nevoilor obștești și chiar statului. Nouile legi asigură prefectului independență deplină. El și-a putut întocmi un plan de lucru real, pe care este lăsat să-l execute.

Lucrările au fost coordonate pe ținut, iar fondurile s'au repartizat în mod just pe județe. Fiecare știe care îi sunt atribuțiile și ce are de făcut. In fruntea tuturor serviciilor administrative, chiar și la sate, au fost puși oameni de muncă, de încredere și de specialitate. In fruntea comunelor rurale, au fost așezați ca primari oamenii cei mai gospodari, nu cei mai vajnici electori. Toți aceștia inspiră încredere populației și asigură continuitatea lucrărilor de interes obștesc.

Planul de lucru pe 5 ani, este o emanație a nouilor legiuiri. Acum țara întreagă este un adevărat șantier de muncă. Fondurile s'au repartizat după nevoile locale, nu după cerințele clientelei politice. Lucrările, la rândul lor, au fost coordonate, ceeace ne ușurează activitatea și satisface nevoile populației.

Preocupările noastre sunt numai de interes obștesc. Suntem, îndeosebi prefectul, în permanență pe teren.

COLABORAREA CU ARMATA

O altă latură importanță, este colaborarea autorității civile și chiar a publicului, cu armata. Stările excepționale prin cari am trecut în vremea din urmă, ne-au cerut aceasta și dovezile s'au produs în mod spontan.

Cu ocazia rechizițiilor, județul, comunele și populația și-au făcut pe deplin datoria. Au fost date toate mașinele și caii câți s'au cerut, pentru ca fortificarea granițelor să se facă cu deplin succes.

Nu trebue apoi să uităm contribuțiile tuturora pentru fondul de înzestrare al armatei. Au dat comunele, toate categoriile de cetățeni, românii ca și minoritarii.

Toate acestea învederează încrederea ne care țara o are în actualii conducători."

INTRE NAȚIUNEA DOMINANTA SI MINORITATI

Rugat să ne vorbească ceva și despre minorități, d. prefect col. Virgil Popovici ne-a spus:

— Politica guvernului actual cu minoritățile, este din cele mai bine intenționate. S'a întins o punte de apropiere între națiunea dominantă și minorități. Și s'au acordat aceleași libertăți ca și românilor. Au toate drepturile de manifestare, atât pe plan politic, economic ca și cultural. Mai mult chiar. S'au înființat Soc. mixte pentru ca colaborarea între noi și ei, să fie din cele mai perfecte.

In comunele cu populație minoritară, am numit primari, notari și funcționari de ai lor. Au voe să se exprime în limba maternă. Au școli de tot felul pe care statul le ajută fără părtinire. Biserica lor deasemeni se bucură de sprijinul oficial."

DESPRE LUCRARII PUBLICE

Și acum, domnule Prefect, Vă mai rugăm să ne spuneți ceva și despre lucrările publice în județul Timiș-Torontal.

— Cu toată greutatea și tardiva aplicare a bugetului, mulțumită spiritului de ordine, întronat în țară de actualul gugern al M. S. Regelui Carol II, de un an de zile, întreg județul este un adevărat șantier. Pretutindeni se construește. Personal, am scos pe specialiști din birouri și i-am trimis pe teren, să cerceteze ce este de făcut și să conducă lucrările.

In trecut, an de an, au rămas în bugete restanțe de lucrări. Acum întreg bugetul se execută din plin.

Prin desființarea eforiilor constisitoare și alte numeroase reduceri ce s'au făcut, s'au realizat mari economii cari ne permit să construim biserici, școli, poduri și să reparăm șoselele

Pentru șosele și poduri în județul Timis-Torontal, avem prevăzut anul aceste 20.000.000 lei. Pentru biserici peste 2 milioane, iar pentru școli circa 5 milioane lei.

S'au executat în parte și sunt în curs de executare șoselele: Timisoara—Buziaș—Sinersig, Aradul-Nou—Beba Veche, Lipova—Chizătău, Topolovățul-Mare—Șiștarovăț, Variaș—Sânandrei, Chevereșul-Mare—Sinersig, Sacoșul-Turcesc—Șoșdea-Maureni, Lipova—Băile Lipova. Toate acestea au fost aprovizionate cu piatră suficientă. Unele se refac, altele se repară.

Deasemeni se asfaltează cu piatră șoseaua Deta—Ciavoș și se reface drumul Ghiroda—Pădurea Bistra etc. Iar în prezent se lucrează la șoseaua națională Timișoara—Lugoj și mai departe până la Craiova.

Se construește un pod la Stamora-Moravița și se repară cula de peste podul Timiș din hotarul comunei Dragșina etc.

La Recaș s'au inaugurat lucrările de electrificare a plasei, iar la Veșenova-Veche s'a pus piatra fundamentală a unei biserici române ortodoxe. Altă biserică se zidește la Crai-Nou.

Școli noi se construesc la Pesac, Ficător, Nerău, Jebel, I. G. Duca și Buziaș. La Ghiroda-Nouă și Hisiaș s'au cumpărat două edificii pentru școli. La Labașint și Giroc se construesc săli noui pe lângă edificiile existente ale școlilor.

S'au mai făcut numeroase lucrări de fortificare națională, iar la Gătaia s'a cumpărat un local pentru pretură și la Racovița se va construi un grajd și un nou local pentru primărie.

Toate aceste lucrări se vor termina anul acesta."

ALTE PUNCTE DE PROGRAM

In continuare, d. prefect col. Virgil Popovici ne vorbește despre acțiunea ce se va începe pentru plasarea copiilor români dela sate în comerț și meserii despre inspecțiile pe care prefectul de azi le face din două în două zile la primăriile comunelor rurale, despre importanța Serviciului Social și a Căminelor Culturale, despre planul de sistematizare a comunelor, despre loturile demonstrative și despre cele școlare de experiență. Deasemeni despre colonizări și noua organizare a pășunelor, cărora li s'a dat o singură conducere, desființându-se eforiile și composesoratele, despre combaterea depopulării și încă despre multe alte puncte de program pe cari regretăm că din lipsă de spațiu nu le putem înșira.

Cum se vede din cele relatate de mai sus, în administrația actuală se muncește peste tot în liniște, cu râvnă și mai ales cu spor.

T. B.

Anchetele noastre

Din nevoile orașului Orăștie

Intensificarea vieții industriale prin fabrica „Astra"

Orăștie, 14 August. — Orașul Orăștie, situat într'un ținut ferit de curenț pe „Valea Mureșului", jud. Hunedoara, cu circa 7000 suflete, a fost o veche cetate romană, devenită mai târziu o colonie germană și un centru industrial al timpului. Populația românească a fost în număr mai mare față de celelalte naționalități, din timpuri vechi, de aceia nu au promovat interesele cetățenilor ei nici foștii „jupâni" sași și nici „stăpânii" unguri.

Dar nici în România Mare, nu s'a dat cuvenita atențiune acestui centru românesc.

Inițiativa particulară a unor cetățeni și societăți, a făcut mai mult pentru îmbunătățirea materială a cetățenilor și intensificarea vieții economice, decât oficialitatea și politicianismul din trecut, chiar ideea națonală fiind compromisă uneori de politica de partid!!

Dacă s'ar intensifica lumina electrică, ar fi exploatată căderea apei și imensele păduri din relieful Orăștiei, după proiectele Caps-ului, ținutul său ar deveni dintre cele mai importante din țară, având mari resurse de exploatare.

Un mare avânt industrial, care a ridicat în mare măsură viața econ.-fin., a luat totuși acest ținut, prin fabrica de pirotennia „Astra", care prin instalațiile ei moderne și de mare importanță și utilitate publică și națională, a ridicat nu numai standardul de viață economio-financiară, ci și valoarea industrială a economiei naționale a acestui ținut istoric, mulțumită conducătorilor săi și a dlui Colonel i. r. C. Vâlcu, directorul instalațiunilor de aici, care depune o activitate patriotică și socială, pentru buna funcționare a instituție spre mulțumirea tuturora.

Căci aceasta utilă și de mare importanță fabrică, cu caracter național-patriotic, contribue și la intensificarea vieții sociale și naționale a orașului prin angajații săi, și prin aceasta rezolvă și o importantă problemă socială, asigurând traiul vieții unui mare număr de cetățeni și familiilor lor.

Mai avem aici fabrici: de bocanci: „Ardealul", de blănuri; de spirt; țiglecărămizi; săpun-lumini; ba și de aburi-putină: ferma „Digitalis" cooperativă de plante medicale, ș. a

Dr. Eugen Munteanu

SPORT

Marea întrecere a tineretului

Ploaie de recorduri la campionatele naţionale de atletism — Bănăţenii se comportă admirabil

Campionatele naţionale de atletism pentru juniori dela Cluj au avut un deosebit succes sportiv, deoarece tineretul venit din toată ţara să-şi dispute întâietatea a dat dovada unei pregătiri temeinice, care ne îndreptăţeşte la cel mai mare optimism în ceeace priveşte viitorul atletismului românesc.

Chiar din prima zi s'au ameliorat nu mai puţin decât cinci recorduri naţionale, cari dovedesc eclatant progresul calitativ al acestui sport atât de mult neglijat. Valoarea performanţelor este ridicată chiar în relaţiuni internaţionale.

Rezultatele technice din prima zi:

Aruncarea ciocanului: 1. Popescu (Viforul Dacia) 31.73. Record naţional. 2. Forgaci (Recaş) 28.76 m. 3. Lenard (Electrica) 27.17.

Săritura cu prăjina: 1. Neumann (Rapid) 350 cm. 2. Banffy (Cl. A. C.) 330 cm. 3. Czukor (Cl. A. C.) 330 cm.

Salt în lungime: Moinea (Soimii) 673 cm. 2. Coracu (Şoimii) 668 cm. 3. Ionescu (Venus) 665 cm.

100 m plat: 1. Coracu (Şoimii) 11.3 sec. 2. Cristea (Venus) 11.4 sec. 3. Roşiu (U. D. R.) 11.5 sec.

110 m garduri: 1. Kiss (Esta Sun Oradea) 17.6 sec. Record naţional. 2. Györi (Cl. A. Arad) 18.9 sec. 3. Nacea (Rapid) 20.8 sec.

Aruncarea greutăţii: 1. Fălcoianu (Venus) 12.37 m. 2. Forgaci (Recaş) 12.08 m. 3. Schuller (Braşov) 11.87 m.

800 m: 1. Tălmaciu (Vif. Dacia) 2 m. 4 sec. 2 zecimi. Record naţional. 2. Acsay U. D. R. 2:06. 3. Coţiu (Venus) 2:06.8.

400 m plat: 1. Ludu (Venus) 52.2 sec. Record naţional. 2. Acsay (U. D. R.) 53.5 sec. 3. Măruntu (Venus) 54.4 sec.

Salt în înălţime: 1. Czukor (C. A. Cluj). 2. Ludu (Venus). 3. Grandpierre (Braşov). Toţi trei au trecut 163 cm.

Aruncarea discului: Popescu (Viforul Dacia) 38.09 m. 2. Redeşan (Venus) 38 m. 3. Forgaci (Recaş) 35.77 m.

3000 m: 1. Scovara (U. D. R.) 9:35.8. Record naţional. 2. Schaff (Braşov) 3. Liszkay (Braşov). Reşiţanul a câştigat în mod impresionant, împunând cu un finish formidabil, în care a parcus ultima sută de metri în timpul de 12 sec.

4×100 m ştafetă: 1. Venus 44.4. Record naţional. 2. Şoimii 44.9 sec. 3. U. D. R. 47 sec.

Marele premiu al oraşului Braşov

Duminecă s'a disputat la Braşov a cincea ediţie a concursului de viteză. Marele premiu al Municipiului a fost câştigat de germanul dr. Werneck. Campionul nostru, Petre Cristea s'a clasat al doilea, urmat fiind de ing. Calcianu.

In categoria motociclete clasamentul este următorul: 1. Popa Ioan, 2. Cristea, 3. Nicolici Nicolae.

Au început matchurile de football

In toată ţara pregătirile pentru inaugurarea sezonului oficial sunt în toiu. Toate echipele au disputat matchuri de antrenament şi cu caracter amical.

Dăm mai jos rezultatele celor mai importante:

Cluj: Victoria—Cl. A. C. 6:2 (2:1). Noua echipă a mănăşturenilor a corespuns aşteptărilor învingând prin goalurile marcate de Cornea (2), Moldoveanu (2), Bucur şi Mureşan. Atleţii au marcat prin Tunyoghi şi Orosz. In echipa atleţilor au jucat Nistor şi Cociuban, cari în anul trecut au fost jucătorii Victoriei.

Braşov: A. C. F. R.—Sportul Studenţesc 2:1 (1:0). Al doilea match al studenţilor bucuresteni s'a terminat cu o înfrângere la limită. In m. 29 feroviarii deschid scorul prin Demenyi. In m. 14 al reprizei secunde oaspeţii egalează prin Ştefănescu, iar în m. 39 Csomag stabileşte scorul final. Sâmbătă studenţii au câştigat cu 2:1 (1:0) în compania Astrei.

Arad: AMEFA—Soc. Gimnastică Arad 5:1 (4:0). Au marcat Perneki (2), Adelmann, Leb şi Slivac respective Barbu.

F. C. Carpaţi—Industria Sârmei 2:0 (0:0). Au marcat Oprea şi Szöke.

Ziua Marinei la Timişoara

Azi se va serba pe Plaja Comunală (Strand) ziua marinei, care cuprinde următorul program:

La ora 17: Concurs de înnot şi match de watter polo.

Ora 18.30: Concurs de caiace.

Ora 19.30: Concert de fanfară:

Ora 21: Jocuri de artificii şi plimbări cu gondole.

Concursul de natatie este deschis tuturor vizitatorilor plajei şi cuprinde toate probele dela 50 la 400 metri pentru copii, fetiţe, juniori şi seniorí. Primii trei clasaţi la fiecare probă vor primi premii.

Caleidoscop sportiv

In cadrele campionatelor naţionale ale Ungariei Gyuritza O. K. a stabilit un nou record naţional la salt în lungime cu 7 m. 51 cm.

•

Atletul german Harbig a stabilit un nou record mondial la 400 m. cu excelentul timp de 46 sec.

•

Hungaria a învins la Varşovia echipa Polonia cu 3:0 (1:0).

•

Kispest—Olimpique Marseille 4:4 (2:2).

•

Infrângerea lui Toma Aurel din partea lui Ernest Weiss se datoreşte faptului că românul şi-a fracturat mâna în repriza a opta, fapt pentru care nu a mai putut continua lupta.

•

— Pentru a V-a Olimpiadă, care va avea loc la Garmisch-Partenkirchen între 2 şi 11 Februarie, s'au pus în vânzare abonamentele. Un abonament general costă 200 R. M. (loc de şezut) şi 80 R. M. (loc de stat).

•

— La Olimpiada din Helsinki maratonul va fi alergat într'un circuit de 8 Km. Amenajarea traseului costă aproape 2,000.000 lei.

•

— Ungaria—Portugalia 13:4 (6.1), la watter polo în Lissabona.

•

— La recentele examene de arbitri, cari au avut loc în Ungaria, 267 candidaţi au trecut examenul teoretic.

•

— Federaţia Italiană de football se poate mândri cu un palmares unic. Din Octomvrie 1935 a jucat 30 matchuri internaţionale dintre cari nu a pierdut nici unul şi a terminat la egalitate doar de şasi ori, cu Germania, Anglia, Franţa, Austria, Cehoslovacia şi Ungaria. Ultima înfrângere a italienilor a fost la Praga, când Cehoslovacia a învins cu 2:1. în 27 Octomvrie 1935. De atunci a jucat cu 15 ţări.

•

— Echipa jugoslavă de tennis care participă la finala interzone în America a fost compusă, şi cuprinde pe Puncec, Pallada, Mitici şi Kukuljevici.

ECONOMICE

Pădurile ţării noastre

Una din bogăţiile şi podoabele ţării noastre sunt pădurile.

Ele au fost leagănul nobilii noastre origini. Ele au fost izvorul de inspiraţie al atâtor dureri şi bucurii, în cântecul duios al poporului nostru. Ele sunt locul de odihnă şi recreere al intelectualului orăşan, istovit de munca încordată c. fiecare zi.

E bine, deci, să le cunoaştem.

La o suprafaţă de 29,496.700 ha, ţara noastră are 6,448.000 ha pădure, ocupând 22,1% din suprafaţa ţării, pe cap de locuitor revenind 0.34 ha.

In raport cu alte ţări, România ocupă un loc de mijloc arătând că:

Finlanda	are 73,5%	pădure sau 7,40 ha pe capul de locuitor,
Suedia	are 52,0%	pădure sau 3,81 ha pe capul de locuitor,
Germania	are 31,0%	pădure sau 0,21 ha pe capul de locuitor,
România	are 22,0%	pădure sau 0,36 ha pe capul de locuitor,
Polonia	are 22,5%	pădure sau 0,32 ha pe capul de locuitor,
Franţa	are 18,8%	pădure sau 0,26 ha pe capul de locuitor,
Italia	are 17,0%	pădure sau 0,13 ha pe capul de locuitor,
Anglia	are 4,2%	pădure sau 0,3 ha pe capul de locuitor.

In ceiace priveşte procentul împădurit al diferiteleor judeţe dăm mai jos următoarele date:

Jud. cu cele mai multe păduri sunt:

Câmpulung (Bucovina)	72%
Treiscaune	57%
Rădăuţi	52%
Neamţ	51%
Muscel	50%
Bacău	45%

Jud. cu cee mai puţine păduri sunt:

Timiş-Torontal	6%
Ialomiţa	4%
Brăila	3%
Constanţa	2%
Cetatea Albă	0.2%
Ismail	0.0%

Pe provincii avem:

Vechiul Regat	2,517.000 ha	= 18%
Ardeal	3,282.000 ha	= 34%
Bucovina	450.000 ha	= 44%
Basarabia	199.000 ha	= 4%

Iar pe proprietăţii avem:

Statul	1,904.000 ha	= 29%
Comune, Composesorale, Fonduri	1,787.000 ha	= 28%
Persoane morale	193.000 ha	= 3%
Particulari	2,564.000 ha	= 40%

Esenţele componente sunt:

Brad	6%
Moift	18%
Fag	38%
Stejar	10%
Gorun	9%
Gârniţă	2%
Cer	3%
Carpin	4%
Frasin, ulm, paltin	1%
Alte esenţe	9%

Ţinând seama de creşterea medie anuală la hectar, care este de cca. 2,54m³, posibilitatea normală anuală este de cca. 16,5 milioane m³, adică aceasta este cantitatea ce putem exploata anual, fără să ne atingem de capitaiul lemnos, care urmează a rămâne intact.

Având în vedere, că consumul intern în medie este de cca. 11 milioane m³, lemn de foc şi 5,5 milioane lemn de lucru, observăm, că întrega cantitate ce ar trebui să se exploateze în mod normal este consumată în întregime de necesităţile interne, totuşi ţara noastră face un considerabil export de lemne, care în anii 1925—1933 a variat între 6—2 milioane m³, în valoare de 6—1 miliard lei.

Dacă acest export a fost în parte explicat prin defrişarea abuzivă a celor cca. 1 milion ha păduri, date ca păşune, azi se pune cu toată seriozitatea problema unei raţionale politici forestiere, care trebue să aibe ca norme:

1. Păstrarea cu sfinţenie a actualului patrimoniu forestier;

2. Exploatarea pădurilor conform prevederilor Codului Silvic;

3. Ameliorarea actualelor arborete degradate;

4. Impădurirea terenurilor improductive;

5. Raţionalizarea întrebuinţării lemnului şi a exportului pentru a nu ajunge, mai de vreme decât ne închipuim, tributari pieţelor străine, în ceiace priveşte aprovizionarea noastră cu acest articol absolut indispensabil economiei naţionale.

Suntem siguri, că noul regim, care este o chezăşie sfântă a zilei de mâine, va promova adevărata politică forestieră a ţării.

Ing. Tiberiu Cernescu,
Inspector Special

Lucrări de evidenţă cadastrală şi de reformă agrară în judeţele bănăţene

Timişoara, 15. — Lucrările de reformă agrară executate de personalul tehnic al inspectoratului cadastral din Timişoara în cele trei judeţe ale Banatului sunt următoarele:

In Timiş-Torontal suprafaţa parcelată 139, 165 ha; suprafaţa neparcelată 17.084 ha.

In Severin suprafaţa parcelată 50.291 ha; suprafaţa neparcelată 17.321 ha.

In Caraş suprafaţa parcelată 51.702 ha; suprafaţa neparcelată 21.751 ha.

Totalul parcelat până în prezent în cele trei judeţe bănăţene este 241.158 ha, iar totalul neparcelat 21.751 ha.

Au delegaţii de a face lucrări fiecăruia, următorii: A. Tejnora la Buziaş şi Silagiu; Gh. Receanu la Buziaş şi Racoviţa; Maria Reiber la Caransebeş, Caransebeşul nou, Buchin şi Cârpa; I. Velceanu la Caransebeş, Caransebeşul nou şi Buchin şi Gh. Bier inspector de control la Ghiroda.

Uurmătorii antreprenori execută actualmente, în comunele arătate în dreptul fiecăruia, lucrări de reformă agrară: A. Damsberg la Tapia, V. Haltmann la Checia, L. Katra la Scăiuş şi I. Grossmann la Hodoş.

INŞTIINŢARE.

La 15 August crt. expirând termenul de plată cu reducerea de 5% acordată la plata impozitelor, se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că Ad-ţia de Inc. şi Plăţi Timişoara, spre a veni în ajutorul contribuabililor buni platnici, a luat măsuri ca în ziua de 15 August crt. (deşi sărbătoare legală) ghişeturile percepţiilor I-a Cetate, II-a Fabric, III-a Iosefin, să fie deschise înainte de masă dela orele 8—13, pentru a primi impozitele, acordând pe loc şi reducerea de 5% la suma plătită.

Se reaminteşte cu această ocazie, că după acest termen încep executările silite, iar impozitele se vor încasa cu majorările legale.

Ad-tor financiar (ss) **Traian Mircu.**
Pentru conf. **Toma Mihăilescu.**

Altar de închinare la Grabaţ

In fruntaşa comună Grabaţ din judeţul Timiş-Torontal,prin străduinţă hotărâtă a grupului de Români locuitori aici şi cu largul şi puternicul sprijin al autorităţilor administrative centrale şi locale, în frunte cu domnul Rezident Regal al Ţinutului dr. Al. Marta, dl. secretar general dr. Ciupe şi cu dl. prefect al Judeţului colonel Virgil Popovici s'a pus Duminecă temelia spirituală a bisericei româneşti din Grabaţ, condusă de preotul licenţiat în teologie Gheorghe Şepeţian.

Sfintirea Capelei s'a făcut de către un sobor de patru preoţi în frunte cu dl. Protopop dr. Cioroianu din Comloşul-Mare.

Au asistat: dl. prefect al judeţului colonel Virgil Popovici, care răspunzând cuvântului înălţător al părintelui protopop Cioroianu şi angajamentul solemn al tânărului păstor sufletesc al credincioşilor bisericei noastre ortodoxe din bogata comună şvăbească Grabaţ, arată importanţa ridicării acestui altar de închinare aci la margine de ţară.

Cum a spus părintele protopop dr. Ştefan Cioroianu, biserica dominantă a Statului îşi ridică aici un lăcaş de închinare, nu pentru a-şi arăta orgoliul de stăpânire faţă de credincioşii altei biserici, ci pentru a da turmei credincioase a bisericei ortodoxe române putinţa de a primi în Dumineci şi serbători cuvenita hrană şi mângâere sufletească.

In capela, amenajată în fostul local al grădinei de copii, erau de faţă la slujba religioasă, oficiată de Prea Cucernicia Sa, protopopul Comloşului dr. Ştefan Cioroianu, şi de preoţi Gh. Şepeţianu din Grabaţ, Mircea Albu din Beşenova-veche şi Ioan Perian din Lovrin, credincioşii din localitate ai bisericei noastre, delegaţii populaţiei germane, numeroşi oaspeţi, ţăranii şi intelectuali din Comloş şi satele învecinate, dna prefect Popovici dl. Gh. C. Birăescu, funcţionar sup. Ia Rezidenţa Ţinutului pretorul plăşii Comloş dl. A. Movilă, notarul Moldovan cu dna şi membrii corului bărbătesc din Comloşul-Mare, care a dat răspunsurile liturgiei.

După serviciul divin a avut loc o masă comună.

Primul toast l-a ridicat dl. prefect în sănătatea Majestăţii Sale Regelui. Protopopul Dr. Cioroianu a închinat pentru Excelenţa Sa Rezidentul Regal al Ţinutului Al. Marta.

DECLARAŢIA DE LOIALITATE A ŞVABILOR

In numele populaţiei germane a comunei, dl. Mihail Bauer, cunoscutul fruntaş al şvabilor din această regiune mulţumeşte tuturor dar mai ales d-lui prefect pentru bunele cuvinte rostite la adresa populaţiei şvăbeşti.

Arată că poporul german din Banat, care era ameninţat să cadă pradă maghiarizării e profund recunoscător naţiunii române, care cu mari sacrificii de sânge a redat popoarelor din Banat libertatea naţională.

Accentuiază loialitatea poporului german faţă de Statul român şi asigură pe guvernanţi că va şti la rându-i să răsplătească jertfele făcute de Statul nostru pentru libertatea tuturor neamurilor pe cari le cuprinde în hotarele sale, contribuind prin muncă ordonată şi stăruitoare la ridicarea şi înflorirea ţării.

De aceia să strigăm cu toţii, români şi şvabi într'un glas:

Trăiască România Mare,
Trăiască Regele Carol al II-lea.

Inspecţii şi vizite în jud. Timiş-Torontal

In cadrul inspecţiilor pe care le face dl. prefect colonel Popovici în judeţul Timiş-Torontal, a vizitat şi comuna Comloş.

Sosind la Comloş, primul drum al d-lui prefect a fost la cimitir, unde e înmormântat marele luptător naţional Vasile Chiroiu. Dl. prefect a depus o jerbă de flori pe mormântul camaradului iubit din războiul de desrobire, pe care l-a cunoscut şi apreciat ca voluntar la Iaşi.

IMPACAREA CORURILOR

In curtea bisericei ortodoxe române, dl. prefect a fost întâmpinat de corul mixt al Comloşului de sub conducerea maestrului Miclea, ţăran compozitor şi dirijor de cor din Mercina.

Intr'o însufleţită cuvântare, străbătută de cel mai cald patriotism, arată că în împrejurările de azi, poporul român trebuie să fie perfect unitar şi solidar în toate, apelează la patriotismul încercat al Comloşenilor şi-i roagă să lase la o parte toate disensiunile, să dea mâna, pentrucă niciodată ca astăzi nu s'a dovedit mai adevărat dictonul românesc, unirea face puterea.

Dupăce şi dl. pretor Movilă arată nevoia unirii, iau cuvântul prea cucerniciile lor protopopul Cioroianu şi preotul Medrea, pledând cu toţii pentru fuzionarea celor două coruri. La urmă d-nii Miclea şi Apostol, dirijorii celor două coruri îşi dau mâna frăţească şi în uralele însufleţite ale coriştilor, pornesc cu toţii la locuinţa d-lui primpretor, unde coru reunit a executat mai multe cântece naţionale, aplaudat frenetic de oaspeţi şi de mulţimea de ţărani, cari au grăbit şi ei în mare număr la pretură, să vadă minunea — cele două coruri contopite într'unul singur şi înfrăţirea generală a Comloşenilor.

Concentrările
pentru manevrele din toamnă şi pentru instrucţie
Un nou comunicat al Marelui Stat Major

Marele Stat Major ne trimete

COMUNICATUL No. 2

Marele Stat Major a luat hotărîrea ca unităţile ce vor participa la manevrele din această toamnă să-şi concentreze rezerviştii în cursul lunilor August şi Septemvrie.

In acest scop, în afară de personalul dela vatră care a primit şi va mai primi ordine individuale de culoare verde, se vor mai prezenta, la unităţile respective, în ziua de 15 August, numai ofiţerii, subofiţerii şi trupa, care au asupra lor ordine de chemare urgentă, de culoare galbenă cu:

— 2 STELE purtând ştampila: A. T. 1 sau C. S. 1 sau B. T. 1 sau C.T. 1 sau D. T. 1.

— 3 STELE, purtând ştampila: D. U. 1 sau B. T. 1.

— 4 STELE purtând ştampila: A. U. 1.

Deasemenea sunt concentraţi pentru instrucţie şi urmează a se prezenta la unităţile lor, pe data de 15 August, subofiţerii şi trupa dela vatră din CONTINGENTUL 1936 care posedă ORDINE DE CHEMARE ROŞII cu 2 stele, ştampila A. U. 1.

Ofiţerii, subofiţerii şi trupa dela vatră care urmează a se prezenta, se vor conforma instrucţiunilor scrise pe contra-pagina ordinului de chemare.

Cei care nu se vor prezenta la unităţile lor în termenul prevăzut în ordinele de chemare, vor fi trimişi în judecată conform Codului Justiţiei Militare.

ACEST COMUNICAT COMPLETEAZA COMUNICATELE DIFUZATE PANA ASTAZI PRIN RADIO ŞI PRESA.

Descoperirea unor abuzuri la Administraţia financiară de directe din Timişoara
Imobilul Totis din Fabrică a fost scăzut dela 1,069.700 lei impozit la 632.400 lei anual
Scăderea a fost anulată şi contribuabilul redebitat în rolurile percepţiei

Timişoara, 15. — Cu ocazia unor verificări ale lucrărilor administraţiei financiare de constatare a impozitelor directe din Timişoara, d. inspector financiar regional Vasile Tăutu a dat de urma unui caz cu totul senzaţional. E vorba de impozantul imobil din Fabric, str. Ştefan cel Mare, proprietatea soţilor Totis, al cărui impozit a fost scăzut de amintita administraţie financiară dela suma de 1.069,700 lei la suma de 632.400 lei anual. Actele de scădere au fost întocmite de d. controlor I. Găvran, însă, după cum a constatat d. inspector financiar Vasile Tăutu, fără de nici o bază serioasă.Organele financiare care au operat scăderea, au invocat faptul că ar fi intervenit o scădere a chiriilor la Timişoara şi s'au bazat pe contracte de închiriere în acest sens.

D. inspector financiar Vasile Tăutu, luând în cercetare cazul, a înlăturat contractele de închiriere din chestiune şi a anulat scăderea, redebitând pe soţiiTotis cu suma originală în rolurile percepţiei.

Despre constatările făcute cu această ocazie, d. inspector financiar Vasile Tăutu a raportat şi ministerului de finanţe. In urma celor constatate şi a celor raportate ministerului, e foarte probabilă o schimbare de proporţii mai mari în personalul administraţiei financiare de directe din Timişoara.

PENTRU O MAI BUNA FUNCŢIONARE A SERVICIILOR EXTERIOARE

Din inspectiile şi din verificările făcute la faţa locului, precum şi din diferite reclamaţiuni sosite la inspectoratul de finanţe, d. inspector financiar Vasile Tăutu s'a convins că la serviciile exterioare, atât la constatare cât şi la încasări şi plăţi, diverşi funcţionari nu-şi îndeplinesc conştiincios datoria, prejudiciind prin atitutudinea lor atât interesele contribuabililor, cari sunt lăsaţi să aştepte fără de nici un motiv pe la ghişee, cât şi interesele statului, care-şi încasează cu întârziere drepturile sale, din cauza indolenţei acestor funcţionari.

Pentru a curma aceste neajunsuri, d. inspector regional Vasile Tăutu a dat o circulară, în care pune în vedere tuturor serviciilor exterioare că orice abatere dela datorie se va supraveghia şi sancţiona cu strictete în viitor. Funcţionarii fiscali, spune circulara, sunt datori a sta în orele de serviciu la dispoziţia publicului pentru orice lămuriri şi informaţiuni.

Unii funcţionari au luat obiceiul de a trimite pe centribuabili, cu orice chestiuni, la organele superioare, la inspectorat şi în alte părţi. Prin circulara de mai sus, li s'a atras acestora atenţia că sunt datori a rezolva ei toate cererile contribuabililor, fără a-i mai sfătui să se adreseze autorităţilor superioare, care nu pot fi deranjate decât numai pentru cazurile ce cad în competinţa lor.

Prin aceiaş circulară, d. inspector financiar Vasile Tăutu a ordonat organelor în subordine să vegheze ca contribuabilii să-şi facă şi ei datoria, achitându-şi impozitele la timp. De asemenea,organele fiscale au fost indrumatesă identifice şi să sancţioneze pe cei ce-şi ascund veniturile impozabile.

Pentru proprietarii de cai rechiziţionaţi

Se aduce la cunoştinţă tuturor proprietarilor de cai că în ziua de 8 Iulie a. c. au sosit la Regimentul 1 Arteleria cai depe zonă şi toţi proprietari cari nu au primit cai până in prezent se vor prezenta imediat în curtea Regimentului 1 Artelerie pentru ai recunoaşte şi primi.

Tot odată se aduce la cunoştinţă tuturor proprietarilor ce au predat cai pentru rechiziţie Regimentului 1 Artelerie şi nu i-a primit încă, că au venit depe zonă şi se află la cazarma încă dela 12, 15 şi 19 Iulie a. c., cai cu semnalmentele de mai jos cari nu au fost ridicţi de nimeni.

1. Un cal murg ţintă peri albi etate cc. 8 ani cu No. mat. 44 sau
2. una iapă neagră buci pinteneagă pic. drept postre, etate cc 6 ani, matr. 2003 pu pulpă un I 26;
3. un iapă neagră piciorul stând post. pintanog etate cc. 10 ani;
4. una iapă neagră etate cc. 7 ani pint. biped stg. No. 527;
5. un cal negru buci cc. 9 ani pe pulpă U. P.
6. un cal murg deschis cc. 8 ani No. 614;
7. un cal murg stea strănut cc 12 ani No 506;
8. un cal dereş No. 523 cc. 9 ani pe pulpă la piciorul drept ant. un F. K.
9. un cal murg deschis cc. 10 ani No. 2005;
10. un cal murg deschis stea cc. 6 ani No. 1151 sau 16;
11. un cal negru pintenog drept posterior cc. 6 ani No. 1490 sau 490;
12. un cal murg închis cc. 9 ani No. 411;
13. una iapă neagră cc. 8 ani No. 2006.

Rugăm ca toţi locuitori cari au cai cu aceste semnalmente chiar dacă No. matricol nu este cel care a fost dat dela început, să se prezinte imediat în curtea Regimentului 1 Artelerie pentru ai vedea, intru cât în caz contraru Regimentul nu-şi ia nici o răspundere pentru eventuale perderi şi pe dealtă parte zilele de intreţinere vor fi puse în contul proprietarului dela ziua sosiri şi până la ridicare.

†

Indureraţii: Livia col. Ionescu Radu născ. Penţia dir. şcol. Aurora Iordan născ. Penţia, căpitan Corneliu Penţia şi familia, anunţă pierderea scumpei lor mame

Daniţa Penţia născ. Murgu

Inmormântarea Marţi 15 August ora 5 p. m. Cortegiul va porni din Cetate, str. Zurobara 12 la cimitirul din Timişoara-Fabric.

Asigurări sociale

(Casa Cercuală)

Datoriile şi drepturile asiguraţilor

Sunt mai bine de nouă ani, de când fac parte, ca medic, din cadrul asigurărilor sociale. Am trecut prin toată filiera medicală, medic de circumscripţie rurală, urbană, spital, dispensar iar în prezent administraţie medicală.

Am căutat în tot acest timp să cunosc cât se poate mai bine mentalitatea şi felul de a judeca a asiguraţilor. Ce este pentru ei „Casa Cercuală"?, cum se chiamă în termen comun.

Desigur am găsit asiguraţi şi aci înţeleg, pe muncitorul simplu şi analafbet cât şi pe angajaţii cu carte, nemulţumiţi şi bârfitori la adresa instituţiei asigurărilor sociale.

Marele public, greşit şi de multe ori tendenţios informat şi cu anumite scopuri morale şi materiale, de către persoane ce nu văd cu ochi buni, tot ce în această ţară creiază o bază solidă menţinerii noastre naţionale, încă este nedumerit asupra rostului instituţiei asigurărilor sociale.

Desigur şi unii şi alţii jugecă în necunoştinţă de cauză instituţia cu un scop umanitar atât de înalt.

Se aud mereu nemulţumiri din partea asiguraţilor, tocmai pentru motivul că nu-şi cunosc drepturile şi datoriile faţă de instituţia pe care ei o susţin şi în baza principiului „unul pentru toţi şi toţi pentru unul".

Ştie fiecare lucrător, că este obligat să plătească un timbru săptămânal în raport cu câştigul său. Uită însă, că acel timbru îl plăteşte încadrat de legea care-i dă anumite drepturi, pe care iarăşi le poate avea tot numai în cadrul aceleiaşi legi.

Nerespectarea acestei legi — şi de aci nemulţumirile, se datoreşte la marea majoritatea asiguraţilor, faptului că nu o cunosc şi ca urmare cad în diferite greşeli, ce aduc cu sine pierderea drepturilor de asigurat.

O mică parte dintre asiguraţi este rău intenţionată, — renunţă benevol la drepturile ce i le conferă legea, — tocmai pentru a putea permanentiza o rea intenţie de care este animată.

Cu intenţia de a lămuri drepturile şi datoriile asiguraţilor, pentru a face să dispară nemulţumirile şi pentruca într'adevăr Casa de Asigurări Sociale să fie casa unuia pentru toţi şi a tuturor pentru unul, caut pe această cale să lămuresc marea massă a asiguraţilor. asupra drepturilor şi datoriilor lor, după noua Lege a Asigurărilor Sociale întocmită într'un spirit de larg umanitarism de dl. Ministru al Muncii şi Asigurărilor Sociale Mihaiu Ralea.

In spiritul legii datoriile asiguraţilor pentru a se putea bucura şi de drepturi se rezumă la:

aplicaţi cu regularitate săptămânal timbre pe Cartea Chitanţă acei cari cotizaţi prin timbre, iar cei cărora patronul le reţine din salar cotizaţia, controlaţi dacă patronul a vărsat Casei de Asigurări Sociale cotele respective şi aceasta puteţi vedea din Cartea Chitanţă, care trebuie să aibă aplicată ştampila patronului pe fiecare rubrică săptămânală sau lunară. Cartea Chitanţă o păstraţi cu sfinţenie, căci numai ea vă dă drepturile la cari veţi vedea cum se ajunge.

In caz de boală prezentaţi-vă cu încredere chiar în momentul când aţi întrerupt lucrul, medicului asigurărilor sociale, lui şi numai lui şi nu altuia, căci numai în acest caz vă veţi bucura de drepturile largi pe cari vi le dă legea în caz de boală, maternitate (naştere), accidente şi invaliditate (pensie) la bătrâneţe.

Deci datoriile asiguraţilor se rezumă la două şi anume:

Să aplice regulat timbre sau ştampila în Cartea Chitanţă şi de îndată ce este bolnav să se prezinte numai medicilor instituţiei asigurărilor sociale.

In numerile apropiate vor urma lămuriri asupra drepturilor ce le au asiguraţii în cadrul Legii de Asigurări Sociale.

Dr. Teodor Dejeu

Inscrierile în liceul de băieţi şi gimnaziul de fete din Orăştie

Orăştie, 15. — Inscrierea în liceul „Aurel Vlaicu' se face pe baza unei cereri timbrate legal şi înaintată Direcţiunii liceului până inclusive **20 August** a. c. Cererile pentru scutire de ½ taxă de frecvenţă sau de bursă se depun odată cu cererea de înscriere în internat, însoţite de un act de paupertate şi un extras familiar. La înscriere fiecare elev se va prezenta în uniformă de străjer. Liceul posedă un internat bine aranjat. Inscrierea în el se face în baza unei cereri ca în liceu până incl. **15 August.** Taxa de frecvenţă în liceu e Lei 2500 anual; Taxa de intreţinere în internat Lei 10.000 anual, plătibilă în 10 rate lunare, plus 500 lei de baie, medic etc., 100 lei taxa de bibliotecă etc., 500 lei taxa de mobilier şi 200 lei — tot anual, — taxa atelierului de compactorie.

La înscriere fiecare elev va achita ½ din taxa de frecvenţă, taxa de înscriere în internat, precum şi taxa de intreţinere în internat pe o lună. Sumele se pot trimite şi prin poştă arătând destinaţia. Elevii se vor considera înscrişi numai după achitarea acestor taxe.

In ziua de 30 August se vor ţine examenele particulare; la 1 Septemvrie cele de admitere în cl. I şi corigentă, iar în 5 Septemvrie cele de admitere în clasa V-a.

Inscrierea în gimnaziul de fete „Despina Doamna". se fac dela 25 August—5 Septemvrie. Examenul de corigenţă, diferenţă şi particulare se ţin în ziua de 1 Sept.

In internatul bine întreţinut înscrierile se fac dela 25 Aug.—5 Sept. Taxa de intreţinere în internat Lei 1000 lunar. Informaţii se primesc zilnic la Direcţiunea gimnaziului.

Iugoslavia comemorează luptele dela Tzer şi Şabaţ

Belgrad, 15 (Rador). — Agenţia Avala transmite: Intreaga Iugoslavie sărbătoreşte în ziua de 17 August aniversarea bătăliei dela Tzer, care a fost una dintre cele mai mari victorii ale armatei sârbeşti contra armatelor austro-ungare în timpul marelui război.

Ceremonia principală se va desfăşura la Tzer şi Şabaţ, localitatea numită „Verdunul sârbesc" — fiindcă a fost complet distrusă în timpul războiului mondial.

Avion militar italian prăbuşit

Un mort

Roma, 15 (Rador). — Un avion italian militar s'a sfărâmat de pământ aproape de Padua. Cei doi membri ai echipagiului s'au ales cu răni grave. Unul din ei a încetat din viaţă peste puţin, la spital.

Banatul pitoresc

TEIUŞUL

Un pitoresc loc de reconfortare spirituală

Am revăzut Teiuşul după mai mulţi ani de pribegie pe alte meleaguri bănăţene, dar cu aceleaş năzuinţi pentru desgropparea şi aprecierea artei noastre populare. — M-am izbit, încă la întrarea de pe şoseaua care traversează linia ferată, de şirul nouilor vile, începând dela Vila Zina, zidită în stil românesc, până la restaurantul din pădure — şi de acolo, mai spre deal, la casa lui Filip Pop şi vechea vilă a lui Biberea. Admirabile realizări arhitectonice, cu un confort modern, înconjurate de grădina şi parcuri, cari au schimbat radical faţa Teinşului de altădată, cu pădurea lui fără drumuri şi cu locurile libere de baie, oferite, din belşug de Timiş.

Stau la restaurantul nou din pădure, în mijlocul meselor goale. In colţul unei mese moţăie un chelner. E ora 4 după masă. Pe potecile care duc spre izvor trec agale grupuri de tineri blonzi . . . elevi germani. Din depărtare se aude huruitul căruţelor ţărăneşti, trase de gloabele rămase încă acasă dela ultimile rechiziţionări. Ansamblul se înveseleşte prin sosirea câtorva musafiri români, veniţi cu o birjă, pentru o gustare şi ţapi de bere. Işi mai fac apariţia încă vre-o doi meseriaşi, cari îşi încheie munca cu o ţuiculiţă. Incolo nimic nu-mi împedecă contemplarea în Teiuşul atâtor amintiri . . .

Amintirea lunilor de Mai, petrecute acum 18—20 de ani, în mijlocul profesorilor şi colegilor dela liceul Traian Doda, la excursiile şcolare, apoi reunirile societăţilor corale din Caransebeş, în frunte cu maestrul Sequens şi fostul primar Fr. Pauck, îmi deapănă firul altor amintiri, cari în asemenea împrejurări se întăresc tat mai pronunţat în sufletul meu, pentru aceleaş visuri, pentru aceleaş dorinţi răzleţe . . . Mă persecută aceeaş întrebare: de ce nu putem folosi, în luniile de vară, asemenea locuri, alduite de Dumnezeu, la reconfortări în senzul larg al cuvântului?! Teiuşul, aparţinând Caransebeşului ca staţiune climaterică, de ce nu poate să augumenteze o serie de serbări şi spectacole populare, cu variatele posibilităţi pe cari ne le îmbie arta românească?!

Nu ne gândim la vara acestui an însemnat în analele concentrărilor militare, dar ne place a vedea câteva iniţiative pentru viitorul apropiat, iniţiativa pornite dela băştinaşii locului. Aceastai cu atât mai vârtos, întrucât Teiuşul s'a desvoltat, cu toată sărăcia vremilor, din imboldul Caransebeşenilor români, preoţi, profesori, avocaţi şi funcţionari, într'o minunată staţiune climaterică, într'un orăşel montanistic, care în luniile de vară ar trebui văzut şi în perspectiva domeniului artistic — cultural. — Oficiul Naţional de Turism şi-a început activitatea. Acum e rândul Serviciului Social.

Filaret Barbu

O remarcabilă operă românească la Băile Herculane

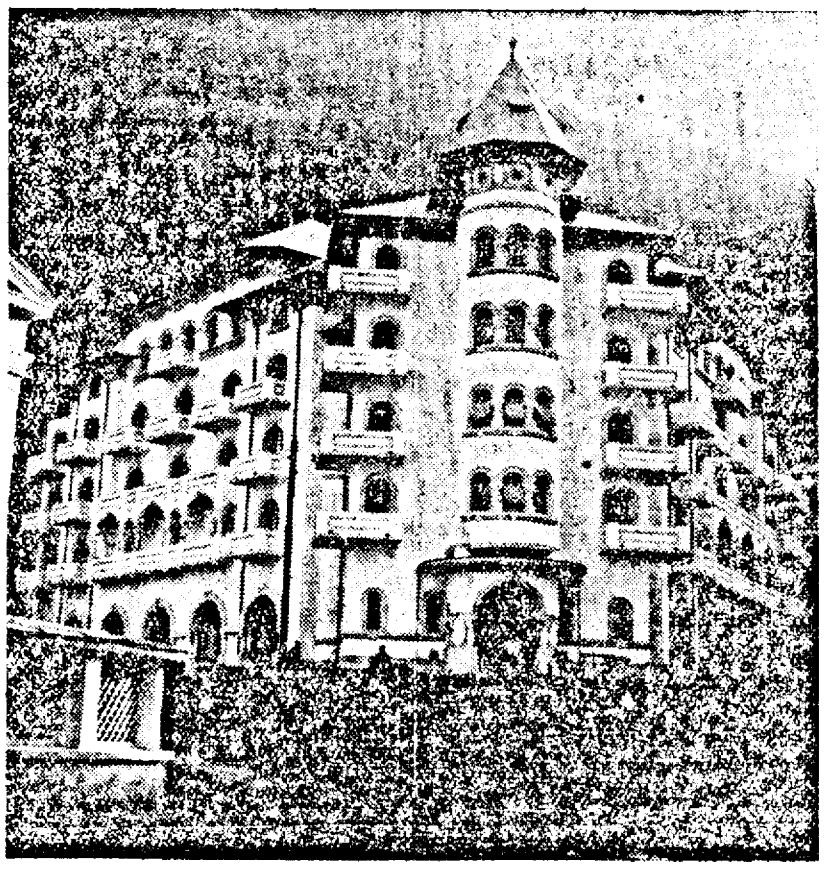

Hotel „CERNA" Băile-Herculane

Proprietatea Comunităţii de avere Grănicereşti Caransebeş

Nou construit, situat în centrul staţiunei, confort ultramodern, camere cu bae, apă caldă şi rece. încălzire centrală, ascensoare, restaurant, sală de lectură, diferite saloane. apartamente etc. — **Pentru reţineri de camere adresaţi: La administraţia hotelului.**

Deschis permanent

Preţuri moderate. **Telefon.**

De Duminică până Marţi

EVREII DIN AUSTRIA SE VOR STABILI IN ETIOPIA

Vieni, 15 (Rador). — Agenţia „Havas" anunţă: Un vast proect pentru stabilirea Evreilor în Etiopia, este actualmente pus la punct de asociaţia „Gildemeestor", care se ocupă cu emigrarea Evreilor din Austria.

I. P. S. S. PATRIARHUL LA SLANIC

Bacău, 15 (SIR). — **Mâine fiind Sf. Maria se va face sfinţirea bisericii „Sfinţii Voivozi" din Slănic. La solemnitate asistă şi I. P. S. S. Patriarhul Nicodim Munteanu, Rezidentul Regal de Prut Ioan Pascu şi numeroşi reprezentanţi ai oficialităţii.**

AVIATORI AMERICANI DISPARUŢI DEASUPRA OECEANULUI

Londra, 15. (Rador). — Ziarele anunţă că s'a pierdut speranţa să mai fie găsiţi în viaţă cei doi aviatori americani Dick Descker şi Alex. Loeb, dat fiind că ei terminaseră benzina încă de Sâmbătă, ora 16.15. Se ştie că aceştia încercaseră să treacă Atlanticul spre a face raidul până la Palestina.

INAUGURAREA CURSURILOR DE AVIAŢIE DELA FAGARAŞ

Bucureşti, 15 (SIR). — Eri, s'au inaugurat la Făgăraş cursurile de aviaţie pentru profesori. Au fost de faţă reprezentanţii oficialităţii.

COMORILE DE ARTA SPANIOLE SE INTORC

Barcelona, 15 (Rador). — Duminică noaptea a sosit un tren special cu 500 lăzi, conţinând tezaurele artă spaniolă transportate dela Geneva. Printre ele sunt picturi din secolul al XV şi XVI.

OBLIGAŢII NOUI PENTRU PILOŢII CARI ZBOARA IN STRAINATATE

Bucureşti, 15 (SIR). — Ministerul Aerului şi Marinei a dat o deciziune prin care toţi piloţii de turism sau militari, care întreprind un raid sau zboruri în străinătate, trimişi de stat sau pe cont propriu, sunt obligaţi să treacă în prealabil pe la Direcţiunea Aviaţiei civile, serviciul navigaţiei aeriene, spre a lua cunoştinţă, sub semnătură, de toate condiţiunile în ceeace priveşte zborul în ţările ce urmează a le survola. Fără aceste formalităţi nu li se va da viza de plecare de pe aerodrom.

JAMBOREE CERCETAŞEASCA IN FRANŢA IN 1941

Bucureşti, 15. (SIR). — Inainte de a părăsi ţara, de André Basdevant, conducătorul grupului de cercetaşi francezi, care a vizitat ţara noastră, a anunţat că în 1941 se va organiza în Franţa o mare jamboree internaţională la care organizaţiile străjereşti vor fi călduros invitate.

REVOCAREA PROFESORILOR STRAINI IN ITALIA

Roma, 15 (Rador). — Monitorul Oficial publică o lege prin care consiliul miniştri este autorizat, că fără a mai lua avizul altor foruri să revoace din funcţiuni pe toţi profesorii din învăţământul secundar şi universitar, cari au altă naţionalitate decât cea italiană.

CRIZA DE GUVERN IN EGIPT

Cairo, 15 (Rador). — **Guvernul a acceptat azi, demisia prezentată ieri de cabinetul Mohamed Mahmud Paşa.**

ZECI DE MORŢI ŞI RANIŢI INTR'UN ACCIDENT DE CALE FERATA IN AMERICA

Newyork, 15 (Rador). — Trenul Southern Pacific a deraiat în mijlocul munţilor Nevada, aproape de oraşul Reno.

Accidentul s'a produs în momentul când trenul se pregătea să intre pe sub un pod.

Mecanicul declară că a văzut pe linie un obiect, fără să precize ce anume. Locomotiva a trecut, dar opt vagoane au deraiat. Sunt 22 morţi şi peste 114 de răniţi. Numeroşi pasageri lipsesc.

Se crede că accidentul e opera unor mâini criminale.

LA BUZAU INFLOREŞTE LILIACUL — IN JUDEŢ E PRAPAD

Buzău, 15 (SIR). — In timp ce în judeţ ploile şi grindina au pricinuit mari pagube recoltei, în oraşul Buzău timpul se menţine minunat ca şi primăvara. Liliacul a înflorit a doua oară. Bătrânii spun că acest fenomen nu s'a mai întâmplat la Buzău de aproape 50 ani.

UN FOST PRIMAR SE SINUCIDE DE FRICA PUŞCARIEI

Târgul Neamţ, 15 (SIR). — Ionel Amariei, fost primar al comunei Pipirig, s'a sinucis trăgânduşi un glonte de arma în cap. Motivul probabil este că sinucigaşul a avut o condamnare la închisoare, care în ultimul timp devenise definitivă. Agenţii forţei publice l-au căutat să-l execute şi atunci de groază şi-a tras un foc de armă murind.

STADIUL CAZULUI ABETZ

Paris, 15 (Rador). — **D-nii Eduard Daladier şi Georges Bonnet au primit pe dl. Welczek, ambasadorul Germaniei, venit să discute cazul d-lui Otto Abetz. Cei doi miniştri au arătat că împotriva d-lui Abetz nu se poate ridica nicio acuzaţie, dar prezenţa lui în Franţa nu este de dorit, aşa că nu i se poate elibera viza pentru intrare.**

La ora 19.15, ambasadorul Welczek a plecat la Berlin.

GRAVE ACCIDENTE DE CIRCULAŢIE

Roman, 15 (SIR). — Aseară, la ora 21, în timp ce copila Georgeta Ştefănescu de 6 ani, trecea cu rudele pe Şos. Buzău-Mizil, la km. 79, a fost ucisă de maşina 60 Roman. Conducătorul a dat apoi viteză maşinei dispărând.

De altă parte. Un grav accident de circulaţia s'a înregistrat ieri şi pe şoseaua Carmen Sylva-Eforie. Automobilul 662 din Constanţa, trecând în plină viteză, a lovit trăsura 34 din Carmen Sylva, sfărâmând-o. D-ra Virginia, fiica generalului Săndulescu, care se află în trăsură, a fost grav rănită şi internată în spital. Şoferul a fost arestat.

CONGRESUL SIONIST DELA ZURICH

Geneva, 15 (Rador). — In ziua de 16 August îşi va începe lucrările cel de al 21-lea congres sionist mondial, care va fi urmat de o sesiune a agenţiei evreieşti pentru Palestina.

La lucrări vor participa circa 600 delegaţi. Congresul va avea să stabilească în principal directivele politice ale mişcării sioniste faţă de „Cartea albă" a guvernului englez, publicată la 17 Mai, care întâmpină opoziţia tuturor Evreilor din omenire.

IN SEPTEMVRIE CONGRESUL GENERAL AL BRESLELOR

Bucureşti, 15 (SIR). — La Sediul Uniunii Camerelor de Muncă a fost eri o importantă şedinţă a preşedinţilor breslelor patronale. S'a hotărît ca în Septemvrie să se ţină la Bucureşti un congres general al breslelor la care participă lucrătorii, funcţionarii particulari şi meseriaşii patroni.

FUNCŢIONAR POŞTAL DELAPIDATOR CHELTUE UN MILION IN CHEFURI

Zălău, 15 (SIR). — Pop Constantin, funcţionar dela oficiul Zălău, de unde delapidase un milion lei, a fost prins la Buzău şi adus eri în capitală. La interogatorul luat, Pop a declarat că nu a furat toţi banii deodată.

Cea mai mare parte din bani i-au cheltuit în chefuri şi cu cadouri făcute femeilor de moravuri uşoare. Azi, Pop a fost trimis la Zălău spre a fi cercetat. Un amănunt interesant. Pop a fost recunoscut după fotografie de către conducătorul trenului şi când a încercat să sară din mersul trenului, a fost prins şi dus la poliţia Buzău.

Trupele sovietice dela graniţa Poloniei

se transportă în Extremul Orient

Riga, 15 (Rador). — **Agenţia Ştefani transmite: In cercurile bine informate din Riga să confirmă ştirea că mareşalul Voroşilov a dat ordinul ca trupele sovietice dela frontiera Poloniei să fie retrase. Aceste trupe ar urma să fie transferate în Extremul Orient.**

S'a regăsit tabloul „Nepăsătorul", furat dela muzeul Louvre din Paris,

»Hoţul«, un pictor, l-a luat ca să-l cureţe

Inapoind tabloul celebru, el se constitue prizonier

Paris, 15 (Rador). — **Azi după amiază, un tânăr pictor parisian, numit Sergiu Boguslawsky, s'a prezentat la Palatul de Justiţie, purtând sub braţ o pânza pictată.**

El a afirmat că pânza pe care o aduce nu este alta decât „Nepăsătorul", celebra pânza a lui Watteau, dispărută din Muzeul Louvre la 11 Iunie.

Eram indignat — a declarat Boguslawsky — de restaurările şi reparaţiile pe care trebuiesc să le sufere tabloul. In aceste condiţii l-am desprins pur şi simplu din cui şi l-am luat la mine. A readus apoi tabloul în starea care se afla el la început.

Boguslawsky a adăugat că a scris şi o carte în această privinţă şi s'a constituit prizonier, predându-se parchetului.

Rămâne de stabilit dacă tabloul restituit este în adevăr cel furat la Louvre.

Se ştie că „Nepăsătorul" reprezintă un tânăr elegant într'o atitudine multă vreme greşit interpelată. In realitate el joacă „dincolo", ţinând capetele firului în ambele mâini ale sale.

Muncă şi Voe Bună organizează o grandioasă excursiune la Constanţa

— Vor lua parte 2000 de muncitori —

Timişoara, 15. — In continuarea acţiunii începute încă din anul trecut, Ministerul muncii, în cadrul Muncă şi Voe Bună, organizează pentru ziua de 29 August o excursiune la Constanţa, la care vor lua parte peste 2000 de muncitori din toată ţara.

După excursiunile la Bucureşti şi în diferite regiuni ale ţării, acum se organizează a doua mare excursiune la Constanţa, la care vor lua parte şi un mare număr de membri ai Camerelor de muncă din Ţinutul Timiş.

Este o acţiune care a fost trimită de muncitori şi funcţionari particulari cu toată bucuria, ea dându-le posibilitatea să se recreeze, să-şi cunoască ţara şi să-şi îmbogăţească cunoştinţele.

Import de vite de rasă din Elveţia

Avantagii importante pentru cumpărători

Bucureşti, 15 (SIR). — Ministerul Agriculturii importă prin Serviciul Zootehnic un număr însemnat de vite din Elveţia. Importul vitelor se face pe bază de compensaţie, în schimbul produselor noastre de origină animală.

Pentru ca aceste operaţiuni sa fie favorabile şi crescătorilor români, guvernul elveţian a aprobat ca această cumpărare să se facă la o scădere valutară de 20 lei francul elveţian. Vânzarea se va face prin Sindicate cu preţul fixat după etate, origine, depărtare de centre etc. Preţul vitelor cu 14 litri lapte pe zi variază între 800—1200 fr. elveţieni, potrivit diferenţei de calitate acordată de Guvernul Federal. La acestea se mai adaugă pentru fiecare cap de vită 2500—4000 lei taxele vamale române.

Cumpărătorii se înscriu cu sumele ce doresc începând cu 800 fr. elveţieni, depunând la Banca Naţională cel puţin jumătate din valoare cu care se înscriu.

Incurajarea fabricilor de conserve

Ministerul Agriculturii, constatând că fabricile de conserve au o capacitate de producţie mult mai mare decât ceeace industrializează astăzi, intenţionează să vină în ajutorul acestora intensificând culturile de legume precum şi de a realiza diversele aranjamente cu streinătatea pentru a asigura debuşee la desfacerea produselor fabricilor noastre de conserve.

Mutarea sediului plasei Periam la Pesac

In legătură cu mutarea sediului plasei Periam la Pesac, am primit rândurile de mai la vale:

„Ca Români şi creştini, mulţumim induratului Dumnezeu care a dat comunei Pesac, darul de a avea oameni mari prin care a ajuns, ca să avem azi 12 August 1939, marea bucurie de-a sfinţii noul local în care s'a instalat Primăria, noul local care se află în castelul contesei Irma Zichy în comuna Pesac — localul Primăriei rămânând pentru a se instala Pretura în el.

In urma mult preţiosului concurs a marelui Băuăţean şi mult voitor de bine comunei Pesac dr. Coriolan Băran Ministru secretar la Interne, a d-lui dr. Antoniu Bogdan deputat al ţinutului Timiş, fiul comunei a Prea SS. Victor C. Fizeşian inimosul român preot ort. în comuna Pesac, a d-lui Constantin Corici notarul comunei, a d-lui Ioan Selejan primarul comunei, a d-lui Vasilie Muntean ajutor de primar şi a tuturor intelectualilor şi locuitorilor români din comună, — comuna Pesac a devenit sediu de Plasă unde se va instala Percepţia de Circ., Serviciul de Constatare şi Control Fiscal, Serviciul Zootechnic, Ocolul Agricol şi Judecătoria de Ocol care se va muta din comuna Biled în comuna Pesac."

Pesac, la 12 August 1939.

Ioan Selejan
Primarul comunei Pesac

Citiţi şi răspândiţi ziarul „DACIA"

Pangermanism și mitul veacului XX.

Timișoara, 15. — Cartea lui Dr. Lajos Iván „Șansele de război ale Germaniei în oglinda literaturei germane de specialitate", — rezumată recent în coloanele acestui ziar de către colegul N. Ivan, — a stârnit aâta vâlvă nu fiindcă ar aduce date absolut noui, senzaționale, referitor la problema tratată, ci mai îndată prin faptul că ea răspunde dorinței unei bune părți din omenire, care vrea pacea, și care știe că numai așa va avea pace, dacă Germania nu este în stare să deslănțuie războiul. Este un adevăr bine cunoscut în psihologie, că mult mai lesne credem ceia ce ne convine, decât ceia ce nu ne place, și de aceia cartea lui Lajos Iván a găsit atâta crezare și, firește, atâția cetitori Această carte însă are mai îndată efectul unui narcotic stricător, căci ea adormindu-ne teama prin prezentarea în insuficient a potențialului de război al Germaniei, ne face să nu mai vedem ceia ce constituie adevărata primejdie pentru pacea europeană, și anume marele potențial de expansiune al Germaniei.

SPAȚIUL VITAL

Cu o populație de 67 milioane (pentru a nu încurca cetitorii, cu detalii inutile, vom da toate cifrele rotunjite) pe o întindere de 471 mii de km² înainte de anexiuni, și cu o populație de 84 milioane pe o întindere de 633 mii km² după anexiunile de până azi, Germania poate fi considerată ca una dintre cele mai supraporulate țări ale Europei Atât prin media de densitate a populației, — 142 locuitori pe km² în Germania veche, 132 pe km² în Germania plus toate anexiunile, — deși alte țări, au o densitate medie și mai mare, (în Belgia de exemplu această medie e de 272 loc. pe km²) și totuși nu pot fi considerate ca suprapopulate — cât mai ales prin faptul că între potențialul de producție al acestui stat geografic si între cifra lui de populație există o disproporție, care se soldează cu minus pentru potențialul de producție. (Ceia ce nu este și cazul Belgiei, fiindcă potențialul de producție al acesteia nu se calculează numai la teritoriul de 30.400 km² din Europa, ci la întreg teritoriul cuprins în suveranitatea statului belgian, deși inclusiv coloniile și atunci densitatea de 272 loc. pro 1 km² devine iluzorie din punctul de vedere al potențialului de producție.)

Considerând acum drept spațiu vital pentru o națiune (— popor organizat într'un stat) teritoriul geografic al cărui potențial de producție egalează perfect nevoile cifrei de populație a națiunei respective, pentru Germania trebuie să constatăm o reală insuficiență a spațiului vital.

Ori această însuficiență a spațiului vital, adecă plusul de densitate a populației ca rămâne peste cifra proporționată la potențialul de producție, constituie ceia ce am vrea să numim potențialul de expansiune al unei națiuni. Căci cu cât o națiune va găsi mai puține mijloace de existență pe teritoriul său, exact cu atâta va crește și tendință și puterea ei de expansiuni peste limitele acelui teritoriu. Cu altă cuvinte, vă căuta să ajungă la spațiul său vital.

Potențial de război și potențial de expansiune.

Faptul în sine că o națiune este bine pregătită pentru război nu dă naștere încă la război, decât în cazuri absolut excepționale, când ambiția conducătorilor atrage națiunea respectivă în aventuri fără justificare reală și mai întotdeuna cu rezultate îndoielnice. (Războaiele napoleoniene spre exemplu!)

In schimb potențialul de expansiune creiază întotdeauna un potențial de război și când acesta a atins un stadiu crezut ca suficient, sau adesea și inainte de asta, în mod automat declanșează războiul.

Germania nu de aceia va declanșa războiul, fiindcă este pregătită de război, ci fiindcă ea are un mare potențial de expansiune care o silește în mod fatal să-și lărgească actualele cadre teritoriale.

Franța, spre exemplu, este incontestabil tot așa de pregătită azi pentru război, ca și Germania, deci au potențiale de război egale. Cu toate acestea Franța la nici un caz nu ar deslănțui războiul, ea nutrește nici urmă de gând agresiv. Fiindcă Franța având o populație de 42 milioane locuitori (statistica din 1934) pe un teritoriu de 551 km², la care se adaogă un teritoriu colonial de cca 10 milioane km² cu o populație de cca 58 milioane locuitori, trăește în cadrele unui spațiu vital absolut suficient, nu suferă nici o deficiență a potențialului de producție și prin urmare potențialul ei de expansiune este egal cu zero. In consecință Franța ar putea fi numai târâtă într'un război, de defensivă, pentru apărarea hotarelor si intereselor ei,și nici nu poate fi considerată ca agresoare în cazul unei deslănțuri — nici chiar dacă ea trage prima lovitură de tun.

Exact aceiași este situația Angliei cât și a Rusiei. Nici Anglia și nici Rusia nu au potențial de expansiune, și ca atare nu pot avea nici tendință de expansiune și nici intenții de agresivitate. Și de aceia potențialul de război al Angliei, Franței și Rusiei, nu constituie un stimulent pentru deslănțuirea războiului,ci mai îndată serveste drept piedică pentru potențialul de război al Germaniei, pentru a-i opri declanșarea.

Dar chiar dacă va pierde Germania încă un război, — și după toate probabilitățile îl va pierde, — pericolul german va continua să turbure și mai departe echilibrul european. Să nu uităm că forța de expanziune a națiunilor germane învinse, la abia douăzeci de ani dela pierderea celui mai mare război ce l-a purtat vreodată, a creiat actuale Germanie-Mare, atât de temută.

Și atâta timp cât ea va dispune încă de un potențial de expansiune, chiar dacă ar pierde încă războaie, va continua să pericliteze în mod serios pacea continentului nostru.

„Mythus des XX-ten Jahrhunderts"

Ca o serioasă majorare a primejdiei se adaogă atmosfera spirituală a întregului popor german de azi, creiată cu intenții bine determinate de către actualii conducători ai Germaniei. In câțiva ani numai aceștia au reușit să potențializeze la maximum vechea idee pangermană și să creieze din ea o nouă religie, ridicată în conștiința lor la rangul de singura religie valabilă și viabilă pentru secolul nostru.

Alfred Rosenberg este promotorul acestui nou mit și cartea sa „Mythus des XX-ten Jahrhunderts" este evangelia nouei religii. Atribuind „omului nordic" toate calitățile de creație și promovare ale civilizației umane, susținând că toate civilizațiile europene, cea veche greco-romană, ca și cea medievală, ca și creștinismul, se datoresc numai acestui om nordic coborît pană în acele meleaguri, A. Rosenberg a construit formula unei „sare norice" absolut superioară tuturor celorlalte rase, și ai cărei descendenți directi și cei mai de seamă reprezentanți sunt germanii de azi, „poporul ales" al lumii noastre.

Desigur că din punct de vedere științific teoria este mai rău decât șubredă însă ea a avut darul să flateze grandomania germană și ca atare să cucerească mai toata opinia germană, ori unde răsfirată.

Cuprinse de această psihoză colectivă, elemente germane cari erau pe cale de a se pierde, de a se desnationaliza, — ca de exemplu șvabi dela noi, — s'au reîntors la matca pangermană și constitue azi grupe de pioni înaintați pentru manevrele de expansiune ale celui de-al Treilea Reich.

In felul acesta, având un potențial de expansiune considerabil, peste care s'a mai altoit și psihoza colectivă a unei misiuni supreme, dictată de superioritatea sa de rasă în Europa de azi, Germania va însemna încă multă vreme un fistil veșnic aprins, care în orice moment poate să arunce în aer actualul echilibru al continentului nostru.

Ion Stoia-Udrea

Colțul cititorilor

Onorată redacție,

In 6 August, după cum de altfel s'a scris în „Dacia", ne-am prezintat peste 40 bacalaureați la un examen de selecționare ce s'a ținut la Inspectoratul P. T. T. din localitate, pentru ocuparea unor posturi vacante la poștă. Dupăce am dat examenul, ni-a venit și vestea că poșta are, în țara întreagă, numai 20 locuri vacante.

Dacă la cele 10 Inspectorate, câte avem în țară, s'au prezentat — să zicem — tot câte 40 bacalaureați, în totul am fi fost 400 însi. In chipul acesta, șansele de a ajunge la un post dintre cele vacante, sunt prea mici, oricât de bine am fi noi pregătiți.

Vă rugăm să binevoiți a atrage atenția, prin coloanele „Daciei", Direcțiunei Generale P. T. T., ca'n viitor să arate și numărul de locuri vacante. Pentruca să-și facă fiecare candidat socotelile de reușită, și numai după aceea să se prezinte și la examen. Desigur, dacă Direcțiunea va arăta și numărul posturilor vacante prin publicația de concurs, se vor prezinta la examene mult mai puțini candidați, deoarece nu le va conveni să-și făcă inutile cheltuieli cu actele și cu drumurile la Inspectorate, unde se țin concursurile în scris și apoi la București la examenele verbale.

Un candidat

Știri sportive

— Southport. In campionatul profesioniștilor, Nusslein l-a învins pe Tilden cu 6:3, 6:4,6:2, iar Tilden pe Budge cu 6:3, 6:5, 6:4.

— Recordurile naționale pentru juniori sunt următoarele:

100 m: A. Cristea (Venus) 10 secunde 9.

200 m: G. Uisaghi (SSUEF) 23 sec. A. Cristea (Venus) 23.9 sec.

400 m: C. Nemetz (C. A. Cluj) 52 sec. 6.

800 m: I. Lazăr (St. Rom.) 2 min. 4 sec. 6.

1500 m: C. Pioker (CAMP) 4 min. 25 sec. 2.

3000 m: Todiriu (Victoria) 9 min. 41 sec. 4.

110 m garduri: Herold (Astra) 16 sec. 8.

400 m garduri: Banffy (C. A. Cluj) 62 sec. 1.

Inălțime: Gh. Yost (V. D.) 1 m 76.

Lungime: A. Lupan (V. D.) 6 m 89.

Prăjina: C. Eilhardt (Venus) 3 m 60.

Greutate: Schullery (C. A. Cluj) 14 m 27.

Disc: W. Schullery (C. A. Cluj) 40 m 75.

Suliță: A. Hoekl (C. A. Cluj) 49 m 50.

Regele Angliei în mijlocul marinarilor săi, pe un bastiment al marinei engleze de rezervă

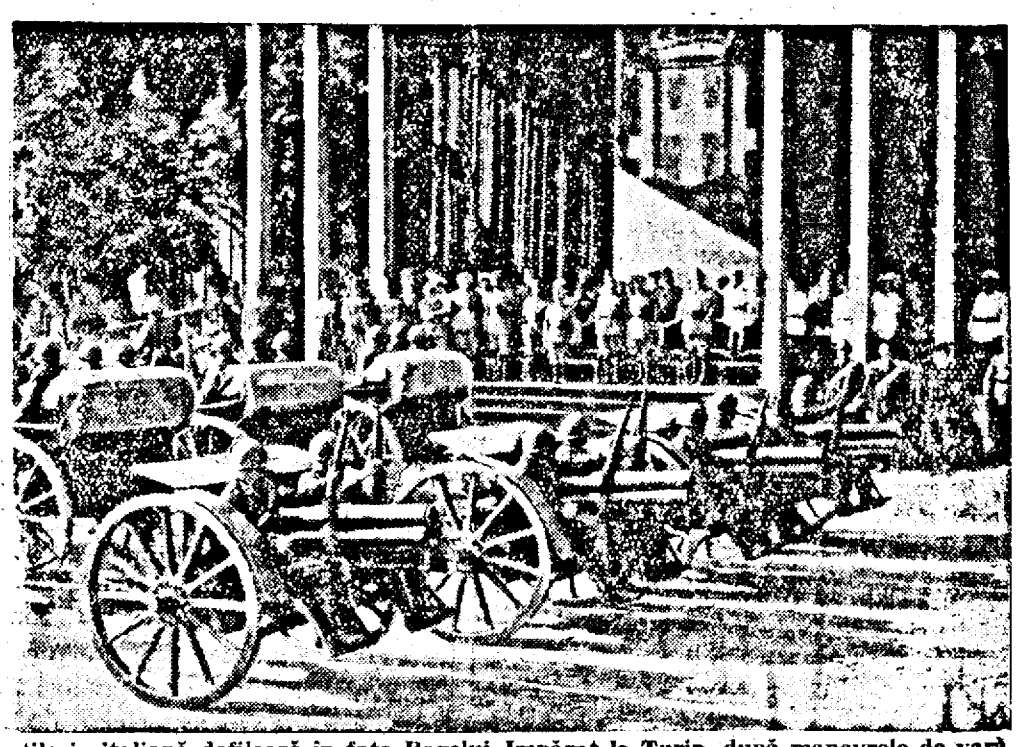

Artileria italiană defilează în fața Regelui-Impărat la Turin, după manevrele de vară.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— La 16 August 1518, Domnitorul Munteniei Neagoe Basarab edifică mânăstirea Curtea de Argeș, care este și azi o podoabă de artă a țării noastre.

— In 16 August 1817 începe asaltul asupra cetății Belgradului, de sub dominația Turcilor, asalt care se termină ziua următoare prin totala înfrângere a Turcilor și ocuparea cetății de Eugen de Savoya.

— In 16 August 1850 delegația românilor prezintă Ministerului de Instrucție o petiție iscălită de Tim. Cipariu, Vasile Ciupe, A. Treb. Laurian și Ioan Maiorescu, prin care cereau ajutoare din fondurile statului pentru continuarea studiilor câtorva absolvenți români ca Ioan Maior, Ioan Mureșanu, Ioan Rusu, George Pop, Mog a, Pipoș, etc.

— In ziua de 16 August 1916, Germania ne declară război; în aceași zi trupele române intrau în Brașov.

P. C. MILOȘ

— Un portmoneu își caută stăpânul... La biroul judiciar al poliției s'a depus un portmoneu cu bani și diferite lucruri. Cel ce l-a pierdut să se prezinte dlui comisar Santău, șeful biroului judiciar.

— Trăsură lovită de un taximetru. In Bulv. Regina Maria, taxiul nr. 2007 Tms, a lovit trăsura fabricei de spirt din localitate. In ciocnire birjarul Borzo Vichentie a căzut din trăsură, fracturându-și mâna dreaptă. Cu Salvarea, victima a fost transportată la spitalul de Stat.

— BATUT DE UN RESTAURATOR. Individul Enuica Ion, din str. Paul Chinezul 1, a fost bătut de către Ungar Arcadie, proprietarul restaurantului Regal, din str. Lonovici, pentru că i-a spart geamul. Cu capul spart, Enuica Ioan a fost transportat cu Salvarea la sanatorul Bega. Cazul se cercetează.

— Furt la periferie. Indivizi necunoscuți s'au introdus printr'o fereastră deschisă, în locuința dnei Herth Ana, din str. Boemia 20, furând albituri. Poliția cercetează.

— Automobil tamponat de tramvai. In str. Ștefan cel Mare, în dreptul cimitiului catolic, automobilul 16727 B., condus de șoferul Nane Vasile, a fost tamponat de vagonul de tramvai nr. 21, de pe linia 6-a, condus de Meilă Vichentie. Automobilul a suferit mici avarii la caroserie.

— CIOCNIRE DE MAȘINI. Tot în str. Ștefan cel Mare, autocamionul nr. 1686 Sibiu, condus de șoferul Bota Vasile, a fost lovit de mașina de turism 1920 Tms, condusă de dl Iavor Bela. Accidente de persoane n'au fost.

— Conferință la Casa Asigurărilor Sociale. Eri după amiază, directorul Casei Asigurărilor Sociale din localitate, dl Vespasian Stețiu, a convocat o conferință, sub prezidența dsale, a întregului personal de control. In această conferință, dsa a dat dispoziții, pentru a se face control la librării, edituri, depozite de vânzare, etc. în privința aplicării legii Casei Scriitorilor.

— Mutarea biruorilor Casei Asigurărilor Sociale se va face până la 1 Noemvrie. Eri s'a prezentat la Casa Asigurărilor Sociale dl dr. Lehrer, medic inspector, pentru a studia destinația ce urmează a se da localurilor din splaiul Tudor Vladimirescu și Carmen Sylva, din moment ce toate serviciile se vor muta în noul local din Bulevardul Regina Maria. Aceasta va fi fapt împlinit cel târziu până la 1 Noemvrie crt.

— LA OFICIUL DE PLASARE al Statului se caută pentru imediata angajare: 2 lăcătuși, 1 strungar în fier, 8 tâmplari și un vier căsătorit român.

— Un nou medic român la Timișoara. Dl dr. Aurel Baciu, asistent universitar al clinicelor medicale din Cluj și-a deschis la Timișoara cabinetul de boli interne. Dl dr. A. Baciu este ginerele cunoscutului industriaș V. Catina, din localitate.

— REDACȚIONALE. — Mâine, 15 August fiind zi de sărbătoare, ziarul nostru va apare Joi, la orele obicinuite.

— Nu la Eibenthal, ci la Bigăr. In Nr. 19 al ziarului nostru, cu data de 11 August 1939, sub titlul: „O ciudată întâmplare la o exploatare minieră de pe valea Dunării", am relatat cazul unor maramureșeni aduși la lucrări de mine la Eibenthal și lăsați apoi pe drumuri, încât a trebuit să se îngrijească ținutul Timiș și prefectura județului Severin de transportarea lor la căminuri. In legătură cu această reatare, precizăm că faptele nu s'au petrecut la minele Eibenthal, cum am fost informați noi în primul moment, ci la minele învecinate Bigăr, după cum reese și dintr'o anchetă făcută de organele Camerei de muncă Timișoara și de pretura plasei Moldova nouă, la ordinul ținutului Timiș. Minele Eibenthal nu au, deci, nici un amestec în această chestiune.

In grădina CASINOU
la Moș Nicu
Program familiar în fiecare seară
Intrarea liberă și prețurile modeste

— NOUI COMANDANȚI DE SUBCENTRE ANTIAERIENE. Ministerul aerului și al marinei a numit pe următorii ofițeri de rezervă comandanți de subcentre antiaeriene: d. căp. aviator Matache Constantin la județul Caraș, d. căp. Mircea Constantin la județul Hunedoara și d. căp. Ion Stralulat la județul Severin.

— Organizarea Gărzii Naționale F. R. N. la Șiria. D. col. N. Madancovici, comandantul gărzilor naționale F. R. N. din ținutul Timiș, însoțit de d. col. Munteanu, comandantul gărzilor naționale din județul Arad, s'a deplasat în cursul zilei de Duminecă 13 l. c. la Șiria, pentru a organiza garda F. R. N. din această comună. Programul dela Șiria a fost ca și cele dela Pecica, Chișineu-Criș, Sântana, Aradul nou, relatate de noi în numărul precedent al „Daciei". La organizarea dela Șiria au fost prezenți peste 2000 de săteni.

— Starea civilă la 14 August. N a ș t e r i: Petru, fiul lui Petru Șinca; Eda, fiica lui Arpad Buzzi, Nicolae, fiul lui Alexandru Tomescu; Olga, fiica lui Jizvin Radaci; Elisabeta, fiica lui Coloman Kandrella; Maria, fiica lui Iosif Schipfer; Geraldina, fiica lui Iosif Szabo, Ana fiica lui David Muscal. M o r ț i: văd. Maria Berger, născ. Istoia, 72 ani; Mihail Bruckler, 75 ani; Francisc Schicht, 83 ani; văd. Clementina Alexandrovici, 72 ani; văd. Daniița Penția, născ. Murgu, 71 ani; Ecatarina Röhrich, 64 ani; văd. Ana Drexler, 68 ani; Ion Dejulescu. 50 ani. C ă s ă t o r i i: Ion Lad. Eremie cu Marta Jicman.

— S'a făcut apel contra ordonanței de punere în libertate a falsificatorilor de cecuri. Parchetul din localitate a făcut apel contra ordonanței Cabinetulua III instrucție de punere în libertate pe cauțiune materială a celor 3 falsificatori de cecuri. Apelul va veni zilele acestea la Camera de punere sub acuz, falsificatorii fiind reținuți până atunci la dispoziția parchetului.

— CONFIRMAREA A DOUĂ MANDATE DE ARESTARE. Secția de vacanță a Tribunalului Timiș-Torontal a reconfirmat ieri mandatele de arestare ale fraților Ramota Eugen și Andrei din Cenadul-Mare pentru omor. — De asemenea a fost confirmat și mandatul lui Gh. Trifu din Chișineu-Criș, jud. Arad, pentru furt de haine.

— CONFLICT DE MUNCA. La Inspectoratul general al muncii din Ținutul Timiș, s'au anunțat trei conflicte de muncă. Primul este la Destileria de lemn Marginea-Reșița, unde muncitorii din Valea-Minișului au cerut revizuirea contractului colectiv de muncă și un spor de salarii cu 20%. Inspectoratul general al muncii, urmează a fixa termenul pentru începerea tratativelor de conciliere. Al doilea conflict s'a declarat în portul Moldova-Veche, unde muncitorii au denunțat contractul de muncă, cerând majorare a salariilor. Deasemeni muncitorii Soc. pentru exploatarea minereului din Cerișor, Direcția minei Hunedoara, cer reglementarea condițiunilor de muncă și salarizarea prin încheerea unui contract colectiv de muncă, pe care nu l-au avut.

Program artistic
la Casinoul Moș Nicu
TRUPA SAMBRAY
în fiecare seară

— Nou director al Căminului de ucenici din Reșița. D. insp. general Traian Haneș, a plecat la Reșița pentru a preda căminul de ucenici dlui Sfera, noul director numit de minister în locul dlui N. Bagiu, trasferat la Căminul de ucenici din Timișoara

— Timpul probabil la 15 August: Presiunea în creștere cu 2—4 mm. Cerul noros în partea de nordvest a țării, variabil pe litoral și mult senin în celelalte regiuni. In jumătatea de Est a țării vânt dela Nordvest, mai puternic pe litoral. In jumătatea de Vest vânt dela Sudest, apoi dela Nordvest. Temperatura în ușoară creștere. Burniță în regiunea de munte.

— Inființarea primei asociații agricole pentru exploatarea în comun. D. ing. Emil Negruțiu, directorul Serviciului comuna Hunedoara-Timișană pentru Agricol al jud. Timiș-Torontal, a fost în semnarea contractelor cu locuitorii în vederea înființării Asociației agricole pentru exploatarea pământului în comun, despre care am scris la timp.

Contractele s'au semnat în zilele acestea oamenii vor primi, din partea Camerei de agricultură următoarele mașini agricole: o mașină de semănat păioase, două de semănat porumb, două prășitoare, una grapă mare, un trior și o spirală. Arăturile se vor face cu tractoarele Camerei după strângerea porumbului.

— ȘI-A PUS CAPĂT ZILELOR. In comuna Lovrin și-a pus capăt zilelor, strangulându-se, bătrână Hendl Eva, în vârstă de 85 ani. Din cercetările făcute, reiese că ea s'a sinucis din cauza bătrâneței.

— Episcopul Românilor din America în stațiunea balneară Vațadejos județul Hunedoara. In ziua de 11 August a. c. a sosit în localitatea noastră P. S. S. Episcopul Morușca venind din America. La gară au fost întâmpinat, ca pe un vechiu vizitator a acestei stațiuni, de către o mulțime de oaspeți în fruntea cărora se aflau Prea On. Dr. Ciuhandru senator, Nicolae Turucu primpretor, autoritățile locale administrative, bisericești, etc. Cuvântul de bun sosit la rostit dl primpretor Nicolae Turucu, făcându-i calda și sincera urare, ca să se simtă și acum în această localitate bine și multumit ca întotdeauna. In răspuns P. S. S. vădit emoționat pentru primirea neașteptată în cuvinte alese a mulțumit pentru primirea făcută și dându-i binecuvântarea Arhierească. Mulțimea adunată adânc impresionată s'a împrăștiat P. S. S. va sta în Stațiune mai multe zile.

SPORT

Campionatele Naționale

Rezultatele de Luni

1500 m: 1. Tălmaciu Viforul Dacia 4:20,5. Record național (vechiul record a fost deținut de Pioker CAMT), 2. Coțiu Venus 4:23,5, 3. Scovara UDR 4:26,8.

Grădina CASINOU
la Moș Nicu
PROGRAM

Triplusalt: 1. Ionescu Venus 13,53 m, 2. Hidioșan Venus 12,75 m, 3. Sulyok Soimi 12,69 m.

Aruncarea suliției: 1. Ștefan Cl. A. C. 46,72 m, 2. Horek UEC 26,23 m, 3. Neumann Rapid 45,05 m.

400 m. garduri: 1. Kiss Esta Sun 59,8 sec. Record național (Kiss a ameliorat de două ori recordul național, căci și la eliminatorii a parcurs distanța în 59,8. Vechiul record a fost Banfi 62,1 sec), 2. Banfi Cl. A. C. 62,8 sec, 3. Garai Viforul Dacia 65,8.

200 m: 1. Cristea Venus 22,8 sec. Recordul național egalat, 2. Roșiu UDR 23 sec, 3. Moinea Soimii 23,1 sec.

Clasamentul echipelor participante: 1. Venus 54 puncte, 2. Soimii Cluj, 3. Viforul Dacia 21 puncte, 4. UDR, 5. Clubul Atletic Cluj.

Concursul a fost vizionat în ambele zile de câte 1000 sepctatori cari au fost entusiasmați de comportarea juniorilor.

După terminarea concursului dl. dr. Iuliu Hațiegan a împărțit câștigătorilor medaliile și premiile de onoare.

Intre premiați a fost și atletul Dragomir Zeno dela Clubul Atletic Recaș, care deși numai de 15 ani a reușit să treacă la săritura cu prăjina înălțimea de 3,20 m.

Stofe bărbătești
pt. **COSTUMURI** și **UNIFORME** de toate felurile găsiți în cel mai mare asortiment, la
Rabong & Schneider S. A.
Timișoara I., Piața Brătianu, locul din colț al palatului episcopal.

Uniforme și Articole F.R.N.
cu prețuri convenabile la croitoria și cepărăzăria
T. I A N C U
T-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

ULTIMA ORĂ

Führerul ar fi hotărât soluţia:

Tuturor Germanilor din Danzig li se va acorda cetăţenia germana

Decretul se va da încă luna aceasta

Atmosferă de tratative paşnice după conversaţiile italo-germane dela Salzburg

Comunicatul german

Salzburg, 15 (Rador). Agenţia DNB comunică:

Intrevederile de azi au servit la limpezirea tuturor chestiunilor care nu fuseseră atinse Sâmbătă. Cei doi miniştri de afaceri străine au deliberat asupra tuturor chestiunilor actuale şi au constatat acordul complet din politica externă a celor două ţări. Ei s'au declarat convinşi că aceste probleme pot şi trebuiesc să fie rezolvate.

Natural, problema Danzigului, care joacă un rol de prim plan în lume, a fost şi ea obiect de deliberări.

Pactele coaliţiei democraţiilor fac că atitudinea politică să devină din zi în zi mai dârză. Reichul este atins prin acest fapt nu numai în onoarea sa, dar şi în ce priveşte modul cum sunt trataţi Germanii din Polonia.

Intrevederile au dovedit acordul sută la sută că politică în celor două guverne nicio problemă nu rămâne în suspensie.

Se subliniază că la Salzburg toate chestiunile au fost tratate în extenso şi că noi intrevederi nu sunt necesare pentru moment.

COMENTARII ENGLEZE

Londra, 15 (Rador). — Havas transmite: Ziarele britanice comentează pe larg conversaţiile italo-germane dela Salzburg. In lipsa oricăror informaţii oficiale nu se pot face deocamdată decât simple presupuneri. Presa britanică se arată totuşi optimistă, bazându-se pe rolul moderator al dlui Mussolini.

Ziarul „Times" consacră un lung articol de fond acestei chestiuni, scriind între altele: exista Duminică seara la Berlin o tendinţă de a se vorbi de „planuri de pace" şi de a se da impresia că ceeace doresc cele două puteri ale axei este o revizuire pacifică a câtorva puncte ce au rămas în fiinţă de pe urma tratatelor din 1919. La Roma cercurile oficiale au insistat asupra identităţii de vederi dintre cele două puteri şi trebuie neapărat să se recunoască imprejurarea că Mussolini a fost totdeauna favorabil ideii revizuirii pe cale paşnică.

Nmic nu poate fi azi mai important pentru un om de stat, decât o reglementare paşnică şi liber consimţită de toate puterile interesate. Dacă acesta ar fi scopul sincer al politicei celor două puteri ale axei, el ar găsi, fără îndoială, la toate statele interesate o dispoziţie generală de a se începe negocieri, cu condiţia, cum este natural, ca să existe o raţiune majoră pentru modificarea aranjamentelor existente.

Să fie bine înţeles că orice schimbare, care ar putea fi adusă trebuie să reiasă din negocieri, iar nu din lovituri de forţă.

SPRE O SOLUŢIE A PROBLEMEI DANZIGULUI

Ziarul „Daily Sketch", ocupându-se de conversaţiile dela Salzburg, scrie între altele:

„Cu toate asigurările unui complet acord între dnii Ciano şi Ribbentrop, cercurile diplomatice franceze au aflat că ministrul de externe al Germaniei a confirmat contelui Ciano hotărîrea dlui Hitler de a trece un decret prin Senatul din Danzig prin care să se acorde tuturor cetăţenilor din Oraşul Liber cetăţenia Germană. Se crede că d. Mussolini a pus condiţia că dacă Senatul din Danzig aprobă un asemenea decret, să nu se ia nici o nouă măsură, care ar putea duce la război, decât după consultarea Italiei.

Cercurile bine informate afirmă că ducele ar fi favorabil convocării unei conferinţe în cinci pentru soluţionarea chestiunii danzigheze, dupăce va fi fost luată iniţiativă plănuită de dl Hitler.

Există convingerea că decretul necesar va fi prezentat Senatului din Danzig spre aprobare înainte de Congresul Naţional-Socialist dela Nürnberg, care îşi începe lucrările la 3 Septemvrie.

Măsuri împotriva Evreilor

Confiscarea averilor emigranţilor la Danzig

Danzig, 15 (Rador). — Senatul din Danzig a dat o ordonanţă inspirată din legea de mult în vigoare în Germania, prin care se decide că toţi evreii din oraşul liber, nu vor putea să părăsească Danzigul, luând cu ei bunuri de valoare, fără autorizaţiunea specială din partea autorităţilor respective. Evreii vor putea pleca în străinătate numai cu obiectele strict necesare uzului personal. Autorităţile din Danzig au confiscat bunurile aparţinând la 13 evrei, sau intreprinderi evreieşti, dintre cari majoritatea au reşedinţa lor obişnuită în străinătate, adică în Franţa, Polonia, sau Marea Britanie.

INTERZICEREA IMIGRARII EVREILOR LA SHANGHAI

Shanghai, 15 (Rador). — Consiliul municipal din Shanghai a informat toate consulatele străine şi toate companiile de navigaţie, că imigrarea evreilor în concesiunea internaţională nu va mai fi îngăduită.

Interdicţia întră imediat în vigoare.

Articol elogios într'o mare revistă franceză despre România şi dl prof N. Iorga

Paris, 15 (Rador). — Marea şi eleganta revistă Mundo Latino, care apare în limbile franceză şi spaniolă la Paris şi care circulă în toate ţările latine din Europa şi din America, publică în ultimul său număr un lung articol despre dl. prof. Iorga, subt semnătura d-lui Pompiliu Păltănea, titularul cronicei româneşti la „Mercure de France".

Acest articol îmbrăţişează în ansamblu activitatea marelui istoric, scoţând în evidenţă trăsăturile caracteristice ale operei sale şi conchizând că dl. Iorga a pus talentul şi ştiinţa ca şi prestigiul şi influenţa sa în serviciul Dinastiei şi al poporului Românesc.

Aceiaşi revistă a publicat în numerele precedente articole elogioase despre M. S. Regele Carol II, şi de opera de renaştere ce se realizează acum în România subt înalta sa conducere, precum şi despre principalii colaboratori ai M. Sale.

Modalitatea rezolvării petiţiilor adresate corpurilor Legiuitoare

Ministerul competent va răspunde în termen de 30 zile

Bucureşti, 15 (SIR). — Consiliul de Miniştri a trimis ministerelor o circulară în care arată că potrivit legii electorale, regulamentului interior al Adunării Deputaţilor şi celui al Senatului, petiţiunile ce se adresează CorpurilorLegiuitoare, vor fi trimise, dacă este cazul, ministerului competent să le rezolve. Ministerul are îndatorirea ca în termen de 30 zile dela primire să comunice Corpului Legiuitor urmarea dată petiţiei. In termenul arătat mai sus, se va comunica Adunării care a intervenit soluţiunea ce s'a dat cererii. Modul cum cererea a fost rezolvată, va trebui comunicat şi petiţionarului la domiciliu.

Moratoriul Băncii Mendelssohn dela Amsterdam s'a acordat

Amsterdam, 15 (Rador). — Tribunalul a acordat azi suspendarea provizorie de plăţi a Băncii Mendelssohn. Au fost numiţi trei administratori judiciari. Activul băncii se ridică la 212,173.000 florini, iar pasivul la 217,853.300 florini. Suspendarea de plăţi este aplicată chiar de azi.

Decretul Regal de înscriere a M. S. Marelui Voevod Mihai în cadrele Marinei

Măria Sa e numit aspirant al distrugătorului „Regina Maria"

BUCUREŞTI, 15 (SIR). — Monitorul Oficial de azi publică următorul Decret Regal: In urma raportului ministrului nostru secretar de stat la Departamentul Aerului şi Marinei sub No. 6140 din 13 August 1939, am declarat şi decretăm:

Art. 1. Pentru a-Mi arăta dragostea pentru Marina Mea, Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia se va înscrie în cadrele ofiţerilor activi al Marinei Regale, cu gradul de aspirant şi vechimea din 25 Octombrie 1937, repartizându-se la Depozitele Maritime de Echipaje şi Materiale, în satul major al Distrugătorului „Regina Maria".

Art. 2. Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul Aerului şi Marinei este însărcinat cu executarea decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 13 August 1939.

Carol

Numai Ministerul Educaţiei Naţionale poate acorda trecerea dela liceu la clasa V-a a şcoalei normale

Bucureşti, 15 (SIR). Ministerul Educaţiei a constatat că sunt şcoli normale care au publicat locurile vacante din clasa cincia pentru concurs, conform art. 230 al. 2 din Legea Invăţământului Normal, pentru a fi ocupate de elevi prin trecerea dela liceu.

Procedându-se astfel s'a dat acestui articol o interpretare greşită, deoarece singur Ministerul poate dispune de locurile libere dela clasa V-a dela şcoala normală şi aceasta dela caz la caz.

Nenorocirea de cale ferată dela Reno se datoreşte unui atentat

Cum au procedat criminalii

Reno, 15 (Rador). — S'a stabilit definitiv că groaznica nenorocire de cale ferată din Munţii Nevada se datoreşte unui act criminal. Şinele au fost scoase din buloane, deplasate din locul lor şi prinse din nou în buloane, într'o poziţie nouă, micşorându-se distanţa dintre şine.

Tip. Timişoara-er Zeitung

Redactor responsabil: ŞT. GERMAN